

รายงานการจัดประชุมวิชาการ

"การบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา" ครั้งที่ 3

วันที่ 19 - 20 มกราคม 2567

ณ โรงแรมเดอะ ไทด์ รีสอร์ท ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

จัดทำโดย

วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สารบัญ

	หน้า
▪ การบรรยาย เรื่อง การตรวจสอบคุณภาพวารสารเพื่อประกอบการสำเร็จการศึกษา โดย ศ.ดร.ณรงค์ฤทธิ์ สมบัติสมภพ	1
▪ การบรรยาย เรื่อง การวางแผนกลยุทธ์ระดับหลักสูตร โดย ศ.ดร.เกียรติไชย ฝึกศรี	7
▪ การบรรยาย เรื่อง การ Reprofile บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดย รศ.ดร.อภิชาติ โสภางแดง	14
▪ เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หัวข้อ การบริหารและการจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ	19
▪ เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หัวข้อ การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษา เพื่อรับมือกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก	29
▪ ผลการประเมินการจัดประชุมวิชาการ "การบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา" ครั้งที่ 3	36

รายงานการจัดประชุมวิชาการ "การบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา" ครั้งที่ 3 วันที่ 19 - 20 มกราคม 2567

ณ โรงแรมเดอะ ไทด์ รีสอร์ท ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

การบรรยาย เรื่อง การตรวจสอบคุณภาพวารสารเพื่อประกอบการสำเร็จการศึกษา

โดย ศ.ดร.ณรงค์ฤทธิ์ สมบัติสมภพ

หัวหน้าศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (ศูนย์ TCI)

ความสำคัญของการตีพิมพ์ผลงานวิจัย

1. บัณฑิตศึกษาควรได้รับการฝึกให้เผยแพร่ผลงานวิจัยในทุกประเภท (วารสาร ที่ประชุมวิชาการ และสิทธิบัตร)
2. การตีพิมพ์ถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ตั้งแต่การตั้งโจทย์วิจัย ทำวิจัย วิเคราะห์ ประมวลผล การเขียนสรุปสาระสำคัญ รวมถึงกระบวนการตีพิมพ์ จรรยาบรรณของนักวิจัยและการวิจัย
3. ถือเป็น contributions ที่เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อวงการวิชาการและสังคม ต้องมีการสื่อสาร แจ้งให้ทราบ
4. ถือเป็นกลไกการกลั่นกรองคุณภาพผลงานอีกครั้งหนึ่ง (นอกเหนือจากกรรมการวิทยานิพนธ์) โดยกระบวนการ peer review (blinded or double blinded)
5. เป็นการผลิตบัณฑิตในประเทศที่มีมาตรฐานสากล (เช่น ปริญญาเอก ควรตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ) ยกระดับคุณภาพวิชาการ เป็นกระบวนการกลั่นกรองหลักสูตรที่ทำในประเทศไทยมีมาตรฐานสากล
6. แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางการวิจัย ของบุคคล หน่วยงาน และประเทศ รวมถึง track record และ promotion ต่าง ๆ เป็นต้น

แนวคิดในการกำหนดเกณฑ์

1. Clear objectives : มีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่าต้องการเพิ่มทักษะด้านใดให้นักศึกษา
2. Clear definitions : มีความชัดเจนตามหลักการทางวิชาการ ในแง่ประเภทและช่องทางการเผยแพร่
3. Ethics : เน้นว่าการปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณของการวิจัยและการเผยแพร่งานวิจัยเป็นสิ่งสำคัญที่สุด
4. Flexibility : มีความเหมาะสมกับบริบทและการยอมรับของบุคคลและหน่วยงานอื่นๆ ในสาขาวิชาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน (แน่นอนว่าไม่ใช่ one size fits all)
5. Outcome and impact : ควรมีการทบทวนผลลัพธ์และผลกระทบ และสามารถปรับเปลี่ยนเกณฑ์ตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม แต่ต้องคำนึงถึงคุณภาพเป็นหลัก เช่น open access VS APC เป็นต้น

12 Most Frequently Asked Questions (m-FAQ)

1. เราจะแยกแยะ research and academic papers และ journal papers or conferences papers ได้อย่างไร?
2. ความหมายของ databases ต่างๆ WoS (ESCI, SCIE, SSCI, AHCI), Scopus, SCIMago, ScienceDirect, ACI และ TCI
  - SCIMago เป็น Data base ใช้วิเคราะห์ผล โดยใช้ข้อมูลของ Scopus
  - WoS แยกออกมา 4 ฐาน ESCI: เป็นฐานที่ไม่มีค่า impact factor / SCIE: สายวิทย์ มีค่า impact factor/

SSCI: สายสังคมศาสตร์(วารสารที่ดีที่ย้ายมาจาก ESCI) มีค่า impact factor / AHCI: เป็นฐานวารสารที่ดี มีค่า impact factor

Web of Science by Clarivate	Covered	Scopus by Elsevier	Covered
Journal	14,500+ publishing journals	Journal	27,950 titles
- Science Citation Index-Expanded	9,500+ publishing journals	- Social sciences	12,050 titles
- Social Sciences Citation Index	3,500+ publishing journals	- Physical sciences	9,298 titles
- Arts & Humanities Citation Index	1,500+ publishing journals	- Health sciences	7,747 titles
Emerging Sources Citation Index	8,000+ publishing journals	- Life sciences	5,280 titles
Conference Proceedings Citation Index	300,000+ conferences covered	Conference	148,500+ conference covered
Book Citation Index	137,000+ books	Book	292,000+ books

<https://clarivate.com/products/scientific-and-academic-research/research-discovery-and-workflow/solutions/webofscience-platform/web-of-science-core-collection/#features>

https://assets.ctfassets.net/o78em1y1w44/EX1iy@Vx8eQKf8aNXrOp/c36f79db25484cb38a5972ad9a5472ec/Scopus_ContentCoverage_Guide_WEB.pdf

- TCI เป็นวารสารระดับประเทศ
  - ACI เป็นฐานข้อมูลของวารสารวิชาการจากภูมิภาคสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)
3. คำว่า Full papers คืออะไร? สั้นยาวกี่หน้าจึงจะเรียกว่า Full paper

การดู Full papers ไม่ใช่ดูที่จำนวนหน้า ควรดูที่องค์ประกอบของ Paper เช่น ชื่อเรื่อง ผู้เขียน introduction abstract keyword กรอบวิจัยที่ชัดเจน resource และมีการอ้างอิง ฯลฯ ทุกอย่างอย่างถูกต้อง การได้มา 2 หน้า อาจจะใช้เวลามากกว่า Paper จำนวน 8 หน้า และควรดูว่าจะนำไปใช้แบบไหน งานไหน เพื่ออะไร ส่วนคุณภาพต้องไปดูอีกครึ่งหนึ่ง
  4. ความหมายของ International and national papers? (ทั้ง journals และ conferences)

: ดีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ แต่ต้องอยู่ในฐานข้อมูลระบบของวารสาร Web of Science หรือ Scopus หรือที่อาจารย์กำหนด หากไม่อยู่ในฐานข้อมูลระบบเหล่านี้ ถือว่าไม่ได้เป็น Paper นานาชาติ ถึงแม้จะเป็น Paper ภาษาอังกฤษ หรือตีพิมพ์ในต่างประเทศ

5. Open access papers จากวารสารไหนจึงจะโอเค? จริงหรือไม่ว่า Open access papers มีคุณภาพต่ำกว่า subscribed papers?

: ข้อมูลปัจจุบันคนส่วนมากพบว่า Open access papers มีข้อผิดพลาด มีการผิดกฎ มีการซื้อขาย ฯลฯ

6. Impact factors กับ Cite Score ต่างกันอย่างไร? ใช้ประโยชน์อย่างไรจึงจะถูกต้อง?

: Impact factors กับ Cite Score เป็นการบอกถึงค่าคุณภาพของวารสารทั้งคู่ แต่คุณภาพจะอยู่ที่ตัวบทความมากกว่า ซึ่ง Impact factors กับ Cite Score ไม่ควรถูกนำมาประเมินคุณค่าของบทความใดๆ บทความหนึ่ง เพราะปัจจุบัน สากลไม่ได้มองที่ Impact factors และ Cite Score แต่มองที่ Quartile เป็นหลัก

7. คำว่า Quartile (Q) หมายความว่าอะไร? หาได้จาก database ไหน? ทำไม 1 วารสารมี Quartiles มากกว่า 1 Q แล้วจะใช้ Q ไหนจึงจะถูกต้อง?

: Journal Quartile เป็นรูปแบบการประเมินและจัดอันดับหรือจัดกลุ่มคุณภาพและความมีชื่อเสียงของวารสาร (journal-level metrics) ในแต่ละสาขาวิชาหรือหมวดหมู่ และการคำนวณ Quartile คือการใช้ Impact factors กับ Cite Score มาคำนวณ

8. การเผยแพร่งานเดียวกันใน Journal และ conference มีหลักการอย่างไรถูกต้อง? และจำนวนผู้เขียน เวลา มีการเผยแพร่ผลงานเดียวกันมากกว่า 1 ครั้ง

: papers ที่ดีพิมพ์ในวารสารหลังจากไป conference มาแล้ว ต้องมีการระบุในหน้าแรกให้ชัดเจนของบทความว่า บางส่วนของ papers เคยไปนำเสนอที่ไหน แบบนี้ถึงจะถูกต้อง เพราะถ้าไม่ระบุ อาจจะกลายเป็นการตีพิมพ์ที่ซ้ำซ้อน เพราะว่าได้มีการปรับพัฒนาและปรับเนื้อหาบางส่วนให้ดีขึ้น

9. Publications ethics and misconducts ต่างกันอย่างไร? และมันคือ Plagiarism ใช่หรือไม่?

: **Difference (sources: ChatGPT)**

- Publication ethics refers to the principles and standards that guide the ethical conduct of research and scholarly publishing, It involves the responsible and ethical behavior of all parties involved in the publications process, including authors, reviewers editors, and publishers.

- Publication misconduct refers to unethical practices or behaviors that violate the established publication ethics guidelines.

10. Plagiarism หมายถึง? % similarity เท่าไรถึงจะโอเค? บางครั้ง low % similarity WORSE than high % similarity, Open access journal with high similarity = worse quality

: เวลาเราพบวารสาร หลายครั้ง journal ที่ส่งไปถูกตีกลับมาพบว่า มี similarity เกิน 20% เพราะปัจจุบันตัวเลขอยู่ที่ 25% ในวารสารนานาชาติ วารสารไทยหลายวารสารอยู่ที่ 30% การตรวจ similarity ต้องดูด้วยว่าต้องตัดส่วนใดออก ไม่ใช่ใส่เข้าไปออกมาเป็น 30% แล้ว reject ทันที ต้องดูว่าแต่ละ similarity เปอร์เซนต์

มาจาก source ใดบ้าง และ source ไหนคือองค์ประกอบสำคัญ เพราะฉะนั้นจริงๆ แล้ว similarity ความสูง/ต่ำ ไม่สำคัญเท่ากับตรงไหนที่มีการ copy มา

: ChatGPT ปัจจุบันในมุมมองสำหรับ Scopus ยังให้ใช้ ChatGPT ไม่ต่างอะไรกับที่ให้เขาเขียนให้ แต่ก็ไม่มีห้ามใช้ ถ้าอยากใช้ ChatGPT ช่วยให้งานวิจัยที่ทำมาถูกต้องตามหลักจรรยาบรรณได้มีการใช้ภาษาที่ดี ที่อยากแนะนำก็คือ ถ้าหากใช้เครื่องมือเหล่านี้จำนวนมาก จะไม่มีวันเก่ง (ได้แนะนำอาจารย์ที่เป็นอาจารย์ใหม่ที่อยากตีพิมพ์ อยากเป็น ศาสตราจารย์ ต้องเขียน papers ที่มีความยากตั้งแต่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ เพราะระยะเวลาที่เขียนตั้งแต่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทำให้ได้ฝึกฝน มี Skill ในการเขียน papers ที่มี Quartile สูงได้)

ถาม/ตอบ

1. วิธีการตรวจสอบ Scopus มีการลิงค์ไปที่ Could Website ซึ่งไม่ใช่เว็บไซต์ของวารสารจริงๆ ต้องทำอย่างไร?

ตอบ ไม่แน่ใจ เบื้องต้นต้องแจ้งทาง Scopus

2. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต หลักสูตรแจ้งว่าสำเร็จการศึกษา ด้วยวารสารนานาชาติที่มี Impact factor แต่னிสิตได้ไปตีพิมพ์ใน Cite Score ที่ไม่มี Impact factor จะสำเร็จการศึกษาได้หรือไม่?

ตอบ สิ่งที่ต้องแก้ไขไม่ใช่การศึกษา ต้องแก้ไขเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา เพราะเขียนเกณฑ์ เขียนลือคไว้จริง ๆ ไม่ควรระบุว่าเป็นแบบ Impact factor หรือ Cite Score ควรระบุว่าอยู่ในฐานข้อมูลสากล เช่น Web of Science (SCIE, SSCI, AHCI) และ Scopus

3. ในฐานะที่ท่านดู TCI ของประเทศ เรื่องการวิจัยในคน ต่อไปวารสารต้องดูหรือไม่?

ตอบ ควรกำหนดว่าวารสารสาขาไหนต้องมี และต้องมีการกำหนดตั้งแต่ตอนที่เขียนขออนุมัติ

ตอนนี้ปัญหาคือ มาตรงวารสาร ซึ่งเป็นระดับที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษา ทางวารสารก็ต้องการ IRB รับรอง หรือใบรับรอง พอมาถึงขอตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ประเมินก็ต้องการ ซึ่งไม่ได้ขอไว้ กลายเป็นปัญหา กลายเป็นเอาเรื่องที่ไม่เป็นเรื่องมาผูกพันกับเรื่องคุณภาพ

- ความเห็น คือ ควรจะมีการจัดระบบที่แน่นอน ตั้งแต่ขอโครงการวิจัย มหาวิทยาลัยควรจะมี คณะกรรมการพิจารณากลับกรองว่าโครงการนี้ควรจะได้รับรองหรือไม่ อย่านำมาถึงขั้นตีพิมพ์บทความวิจัย

- ข้อเสนอแนะ กรณีที่พบเจอ นักศึกษาหลายคนไม่สำเร็จการศึกษา เพราะว่าอาจารย์จำนวนหนึ่งมีความ

อยากให้นักศึกษาตีพิมพ์ในจำนวนมาก เหตุผลเพียงเพราะอาจารย์ต้องการเป็นศาสตราจารย์ ต้องการเป็นรองศาสตราจารย์ ควรทำความเข้าใจ/แจ้งอาจารย์ว่า การตีพิมพ์เป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จ การศึกษาของนักศึกษา การตีพิมพ์ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของความสำเร็จของอาจารย์ หรือตำแหน่งหน้าที่ของอาจารย์

4. ในส่วนของงานวิจัย เกณฑ์ของกระทรวงฯ สามารถใช้ accepted ของงานที่นักศึกษาส่งไปตีพิมพ์ในวารสาร ใช้คำว่า “ยอมรับให้ตีพิมพ์” การตรวจสอบที่จะให้สำเร็จการศึกษา ก็สามารถที่จะให้ accepted สามารถให้สำเร็จการศึกษาได้ ลักษณะนี้ก็มีช่องโหว่ คือมีงานวารสารบางประเภท ที่มีการแยกงานเป็น 2 กลุ่ม

- กลุ่ม 1 เมื่อ accepted งานที่ดีจะให้ขึ้นฐานข้อมูล Scopus

- กลุ่ม 2 เมื่อ accepted งานไม่ดี เก็บเงินไม่ขึ้นฐานข้อมูล Scopus

ลักษณะนี้หมายความว่า accepted ให้สำเร็จการศึกษา แต่ปรากฏว่างานนั้นไม่ขึ้นฐาน Scopus ในท้ายที่สุด ถือเป็นช่องโหว่ จึงอยากทราบว่าจะมีวิธีแก้ หรือต้องทำอย่างไร อาจารย์มีความคิดเห็นกับเรื่องนี้อย่างไร?

ตอบ ต้องเริ่มมาจากตั้งแต่ตอนต้น ถ้าหากเรามีเกณฑ์ชัดเจนว่าวารสารเหล่านี้ไม่ได้ทำแบบนั้น คือปัญหา เพราะใช้เงินเป็นตัวตั้งบริหารแบบนั้น ไม่เข้าใจว่าอาจารย์ทราบได้อย่างไรว่า papers ไหน เขาคิดแบบนั้น ว่าถ้าเป็น papers ไม่ค่อยดีก็จะเก็บเงินแล้วก็วางไว้ได้พรม อันนี้ไม่แน่ใจว่าเราจะทราบได้อย่างไร แต่ว่ายังเห็นด้วยกับกลไกของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาใช้เพียงจดหมายตอบรับก็เพียงพอ เพราะเราไม่รู้ว่แต่ละวารสาร timeline ของการตีพิมพ์ออกมาเป็นเลขหน้า หรือเป็น article number จะเมื่อไหร่ จริงๆ แล้วถ้าเกิดอยู่ในวงการจะรู้ว่าวารสารไหนเราควรไปตีพิมพ์ แล้วเลขหน้าอะไรมันจะออกภายใน 1 เดือน วารสารเหล่านี้ เดียวนี้เขามีวัน เหมือนจะบังคับแล้ว Scopus บังคับให้วารสารที่เขาฐานต้องมีวัน received/revise /accepted เพื่อให้เขาสามารถตรวจสอบกระบวนการ peer review ได้ เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ต้องให้ความรู้นักศึกษา ต้องไปดู เขาเรียก turnaround time ว่าวารสารนี้ควรจะมี turnaround time ไม่เกิน 2 เดือน ฉะนั้นสิ่งเหล่านี้นักศึกษาต้องตรวจสอบดูว่า papers เก่าๆ ที่เขากำลังจะไปตีพิมพ์นี้ มี turnaround time อยู่ประมาณนี้รึเปล่า ถ้าเกิดเป็นสิ่งที่อาจารย์พูด papers บาง papers ก็ turnaround time เป็นหลักปี papers บาง papers turnaround time ออกมาตีพิมพ์ระดับ 1 เดือน/ครึ่งเดือน เพราะฉะนั้นก็จะมี ความกว้างของ turnaround time ถ้าเกิดวารสารที่มีคุณภาพ จะมีระบบชัดเจนว่าเรื่องไหนตีพิมพ์แล้วจะเตรียมเข้าสู่กระบวนการ สิ่งเหล่านี้คือต้องทำตั้งแต่ต้น ไม่สามารถที่จะไปรอลุ่นเอาว่าเขาจะคิดอย่างไรกับบทความของเรา องค์กรประกอบที่พูดวันนี้ ต้องประกอบกัน เช่น พยายามเลี้ยง Open access วารสาร จะไปวารสารที่ subscribed แต่มี Option ให้เราเลือกว่าเราอยากจะ Open access ในบทความของเรา ซึ่งเขาจะไม่สนใจเลยว่าอาจารย์จะจ่ายเงินหรือเปล่า เพราะหากอาจารย์ request ว่าจะจ่ายเงินก็เก็บเงินอาจารย์เท่านั้นเอง และเวลาเข้าเว็บไซต์ในคอนเทนท์มีสิทธิ์เลือก เรื่องของอาจารย์ก็จะถูกพิมพ์

หรือถูกมองเห็นได้ อย่างที่ถูกถือไว้แบบนี้ เป็นต้น ต้องมีองค์ประกอบหลายอันที่ต้องประกอบกัน กลับไปมุมมองของอาจารย์ เห็นด้วยกับที่อาจารย์พูด ต้องไปถาม วช. ต้องไปถาม สป.อว. ว่าตั้งเกณฑ์ขึ้นมาเป็น Quartile และผู้ทรงคุณวุฒิทำไมถึงคิดต่างกัน แสดงว่าเกณฑ์ยังไม่เคลียร์ ประเมินวิธีที่ 3 ผมคิดแบบนี้ ถ้าถามคนอื่นจะคิดอย่างไรก็ได้เป็นสิทธิ์ของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน แต่เห็นด้วยว่าบทความนี้มาจาก 3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่แตกต่างสาขากัน และเวลาไปใช้ ก็จะเลียงไม่ได้ ต่อให้อาจารย์บอกว่าบทความมันต้องทำงานก็ไม่เป็นไร แต่ตอนใช้ประโยชน์ต้องให้มั่นใจว่าตรงตามเกณฑ์ถึงแม้ว่าตรงตามเกณฑ์ผมก็ไม่ชอบเกณฑ์เท่าไรนัก เชื่อว่าคนที่เก่ง อาจารย์มองอย่างไรก็เก่ง ถ้าเกิดเกิดปัญหาขึ้นมาอย่างที่บทความของ 10 บทความ ถ้าหากเป็นอย่างที่อาจารย์พูดสัก 10 บทความอีก 9 บทความที่เหลือดู Quartile แล้ว ตามสาขาแล้วเขาได้ Quartile ที่สวยงาม 1 หรือ 2 คนที่เขาเก่งพอ อีกอันเป็น Quartile ก็ไม่เป็นไร ด้วยเกณฑ์ของ สป.อว. เขาถือว่าต้องมี 10 papers อยู่ใน Quartile นี้ ไม่ได้มองภาพรวมของคนเก่ง บางที 10 papers อยู่ใน Quartile นี้ แต่ทุก papers ที่ผมพูดไปล่าสุด มีผู้ทรงคุณวุฒิ 10 กว่าคน เกือบทุก papers เพราะฉะนั้น สป.อว. ไม่ได้มองภาพรวมเสมอไป ความสำคัญมันอยู่ที่ว่าจะใส่ใครไม่ใส่ใคร อยู่ที่ว่าใครเอาไปใช้วิธีไหนมากกว่า ทุกอย่างต้องมีการพิจารณา ลักษณะของการทำไปเพื่ออะไร มากกว่าทำมาอย่างไร

การบรรยาย เรื่อง การวางแผนกลยุทธ์ระดับหลักสูตร

โดย ศ.ดร.เกียรติไชย พักศรี

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การวางแผนกลยุทธ์ระดับหลักสูตร (Program Strategy)

โปรแกรมที่จะนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ Program Strategy Template หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กร ถ้าหลักสูตรมีผลการดำเนินการที่ดีจะทำให้คณะอยู่รอด

มองหลักสูตร

- สถานการณ์หลักสูตร (บศ) จาก “เลือกรับ” เป็น “รับเรียบ”
- อยากเปิด แต่ไม่ยอมปิด
- มาตรฐานมีไว้แต่ะ
- ทำแล้วนะ: ทบทวนหลักสูตรทุกปี ปรับปรุงทุกรอบ 5 ปี

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ
และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

ประเด็นตรวจสอบ Pre-audit

๑.๒.๑) ความสอดคล้องของหลักสูตรการศึกษากับทิศทางนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนของประเทศ และตามพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ของสถาบันที่สอดคล้องกับการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

๑.๒.๒) ความเสี่ยงและผลกระทบจากภายนอก อาทิ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นโยบาย และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในบริบทโลก

๑.๒.๓) ผลสำรวจจากการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้บัณฑิต ผู้เรียน และนักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษา

๑.๒.๔) ความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนการสอน และระบบการบริหารจัดการศึกษา ตามที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษาและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมทั้ง มาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา (ถ้ามี)

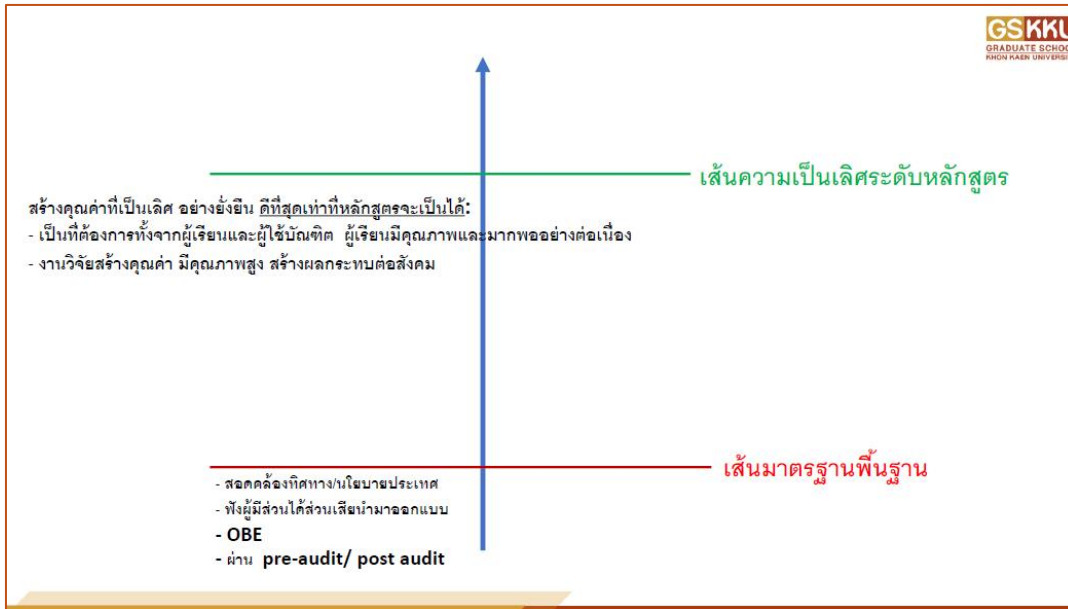
Post-audit

ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษา
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบ
และการตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

การตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา (post audit)

- หลังจากหลักสูตรได้รับการรับรอง จะมีการประเมิน โดยผู้ทรง 3 คน ตรวจสอบว่าการดำเนินการนั้นเป็นไปตามที่ออกแบบไว้หรือไม่
- มี quality control และ quality improvement เป็นอย่างไร
- การปรับปรุงหลักสูตรต้องยืดหยุ่น ไม่ต้องรอรอบ แต่ต้องพิจารณาว่าต้องปรับตอนที่ไม่สามารถทำให้ไม่ใ้จว่า จะผลิตผู้เรียนได้ตรงกับความต้องการตลาด/ผู้ใช้บัณฑิต

เส้นมาตรฐานพื้นฐาน : หลักสูตรส่วนใหญ่อยู่ที่เส้นมาตรฐานพื้นฐาน มีการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับทิศทางนโยบายประเทศ มีการรับฟังเสียงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาออกแบบหลักสูตร มีการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ Outcome-based Education (OBE) และผ่าน pre-audit/ post audit แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือ รับนักศึกษาได้น้อย ปีละประมาณ 3 - 5 คน ทำให้ในระยะยาวหลักสูตรไม่สามารถอยู่รอด

เส้นความเป็นเลิศระดับหลักสูตร : สร้างคุณค่าที่เป็นเลิศอย่างยั่งยืน ดีที่สุดเท่าที่หลักสูตรจะเป็นได้

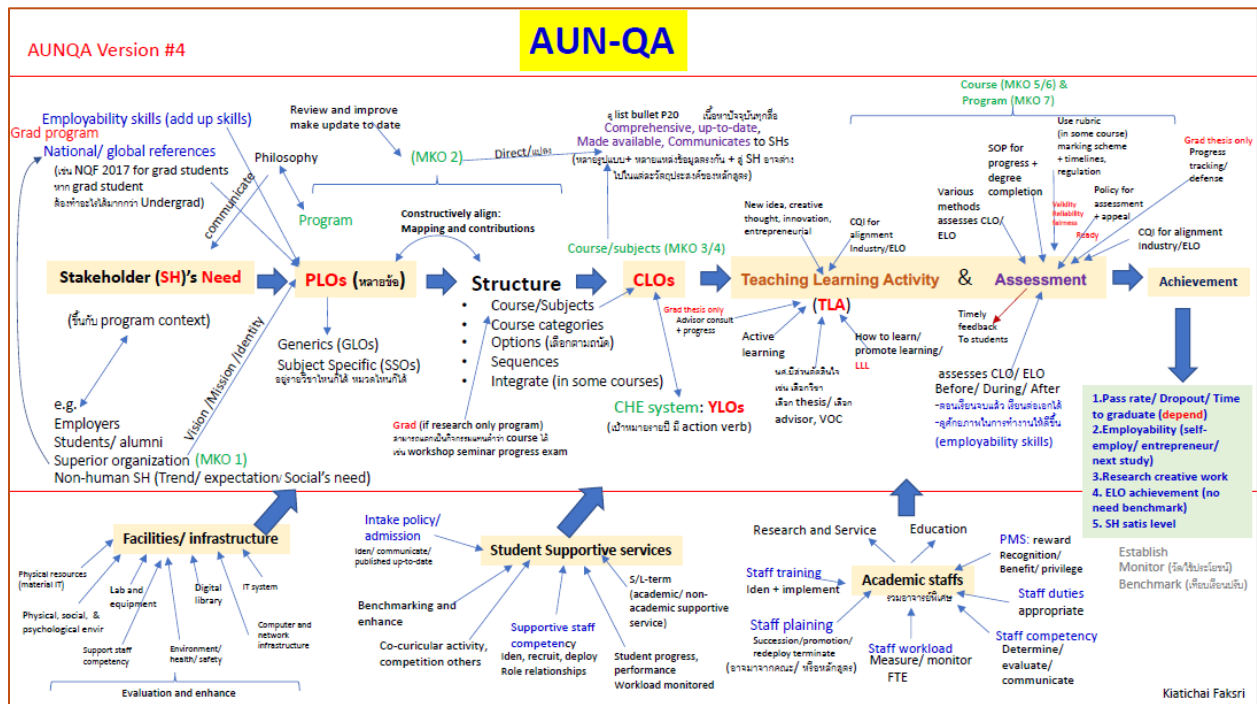
- เป็นที่ต้องการทั้งจากผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต ผู้เรียนมีคุณภาพและมีจำนวนมากพออย่างต่อเนื่อง
- งานวิจัยสร้างคุณค่า มีคุณภาพสูง สร้างผลกระทบต่อสังคม

หลักสูตรที่จะสามารถอยู่รอดได้จำนวนผู้เรียนที่เข้ามาเรียนถือว่ามีความสำคัญ ผู้เรียนที่เข้ามาเรียนส่วนหนึ่งอาจไปช่วยงานวิจัยของอาจารย์ หากงานวิจัยมีคุณค่าจะทำให้ได้รับทุนสนับสนุน ทุกอย่างจะมีการลิงก์กัน ดังนั้น การจะขับเคลื่อนหลักสูตรให้ไปถึง เส้นสีเขียว (เส้นความเป็นเลิศระดับหลักสูตร) ไม่ใช่แค่แค่ เส้นสีแดง (เส้นมาตรฐานพื้นฐาน) แล้วพอ และจะทำอย่างไรให้ทุกหลักสูตรคิดไปแต่ที่เส้นสีเขียว

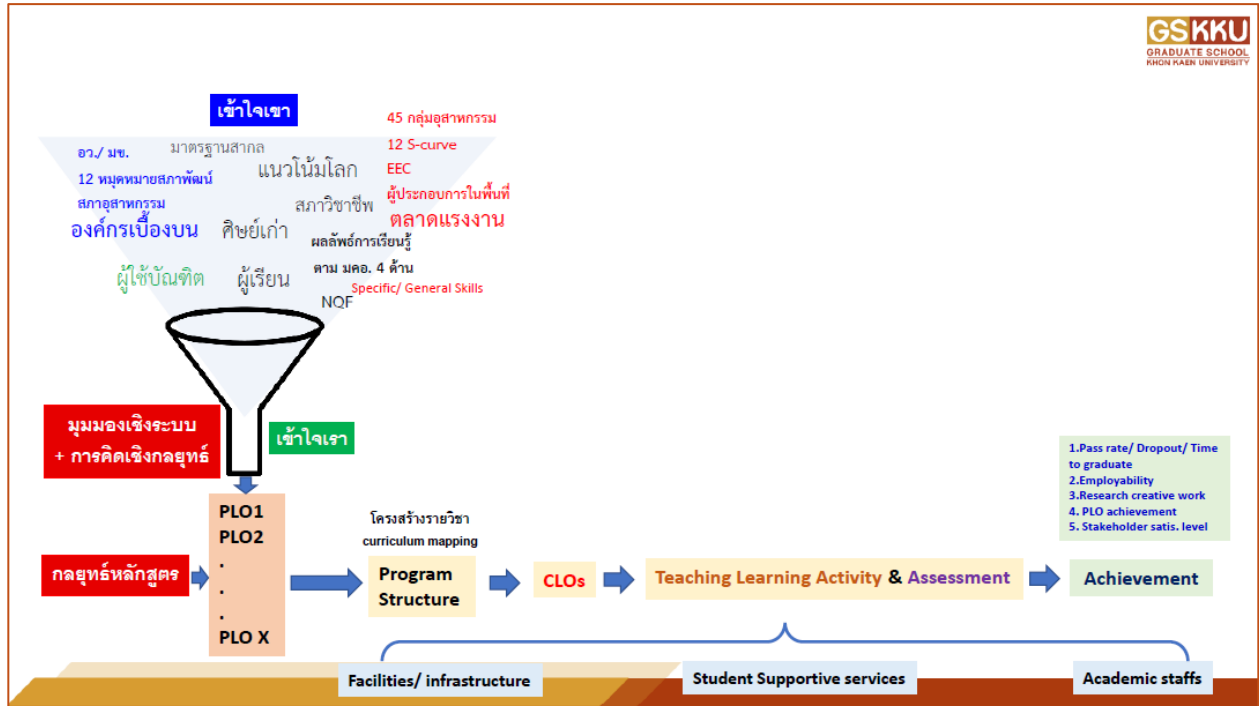
หลักสูตรที่ผ่านการกลั่นกรอง มักถูกให้กลับไปปรับแก้ เนื่องจาก

1. **ผลลัพธ์การเรียนรู้ (PLO)** ไม่เหมาะสม เช่น ไม่ได้ใช้ VOC/ VOS ออกแบบอย่างเป็นระบบ/ วัดไม่ได้ /ไม่สมดุล
2. **ความสอดคล้องภายนอก** = ไม่มีทิศทางของหลักสูตรที่สอดคล้องกับทิศทางพัฒนาของประเทศ เช่น 12 S-curve 45 กลุ่มอุตสาหกรรม และทิศทาง/นโยบายของมหาวิทยาลัย เช่น การบูรณาการข้ามศาสตร์

3. ไม่ได้ตระหนักถึงความเสี่ยง เช่น การปรับหลักสูตรเพื่อสามารถรับนักศึกษาได้ตามเป้าหมาย
4. หลักสูตรขาดจุดเด่น หรือจุดต่าง ที่สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขัน
5. ปรับหลักสูตรที่ไม่ได้ทำให้มั่นใจว่า หลักสูตรจะมีผลดำเนินการที่ดีและยั่งยืน (ปรับพอเป็นพิธี)
6. ความสอดคล้องภายในหลักสูตร เช่น รายวิชาไม่สอดคล้องกับ PLO/ mapping รายวิชา ไม่สอดคล้องกับ PLO/ ความไม่สอดคล้องของการวัดผลต่อ PLO
7. อื่นๆ อาทิ เชิงโครงสร้าง และตามระเบียบ เช่น โครงสร้างหลักสูตรไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน คำอธิบาย รายวิชาไม่ชัดเจน

เกณฑ์ AUN-QA การพัฒนาหลักสูตรควรมีการพูดคุยกันตั้งแต่ต้นน้ำ ต้องมีการถ่วงถ่วง และจะต้องคิดเชิงกลยุทธ์จะพัฒนาหลักสูตรอย่างไร จากเกณฑ์ AUN-QA จะเริ่มจากการหา Stakeholder การหา Outcome แต่ละรายวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนจนสำเร็จการศึกษา, Teaching Learning Activity & Assessment และ Achievement คือสิ่งสุดท้ายที่ควรพิจารณา ส่วนที่เหลือจะเป็นเรื่องของ Facilities/Infrastructure, Student Supportive Services, Academic Staffs

มุมมองเชิงระบบ การคิดเชิงกลยุทธ์ : 1) ต้องทำความเข้าใจตัวเรา 2) มองการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเรื่องไหนกำลังมา จุดเด่นของหลักสูตรคืออะไร จะขายหลักสูตรอย่างไร สิ่งเหล่านี้จะต้องมีเรื่องของกลยุทธ์มาช่วยเสริมเพื่อให้พัฒนาหลักสูตรมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ คือ วิธีการที่ทำให้องค์กร (หลักสูตร) ไปถึงเป้าหมายให้ได้ผลที่ดีที่สุด (ต่อดัชนีทุนที่มี) ตามบริบท ภายใต้ทรัพยากร (คน เงิน ของ เวลา) ที่มีจำกัด จึงต้องเลือกช่องที่จะไป เลือกวิธีที่เหมาะสมกับองค์กร (หลักสูตร)

กลยุทธ์ = วิธีการที่ทำให้องค์กร (หลักสูตร) ไปถึงเป้าหมาย ได้ผลที่ดีที่สุด (ต่อดัชนีทุนที่มี) ตามบริบท ภายใต้ทรัพยากร (คน เงิน ของ เวลา) ที่มีจำกัด จึงต้องเลือกช่องที่จะไป เลือกวิธีที่เหมาะสมกับองค์กร (หลักสูตร)

มุมมองกลยุทธ์หลักสูตรต้องวิเคราะห์สิ่งที่~~เป็น~~อยู่ หรือผลลัพธ์ของการประเมินหลักสูตร จำนวนรับเข้า การตีพิมพ์ผลงานวิจัย ผลความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และให้มองว่าเราจะขยับไปอีกเท่าไรถึงจะมีความเป็นเลิศ **ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด** (มีอาจารย์ 10 คน/ มีเวลาน้อยเพราะต้องสอนปริญญาตรีด้วย) จะทำอย่างไรในการตัดสินใจเลือก เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัดจะไม่สามารถทำทุกเรื่องได้ ต้องคำนึงถึง**ความท้าทาย** (หลักสูตร online ต่างประเทศแย่งลูกค้า/ ลูกค้าเต็มเวลา จันทร์-ศุกร์ น้อยลง/ อาจารย์ขาดทักษะของทุนวิจัยภายนอก) **ความเก่ง** (มีเครือข่ายผู้ประกอบการที่มีประสบการณ์ มีชื่อเสียง และประสบความสำเร็จในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ มาเป็นอาจารย์พิเศษ) / ศิษย์เก่าที่เปิดบริษัทให้ความร่วมมือในการนำโจทย์วิจัยมาทำวิทยานิพนธ์ และมีรายวิชาที่ได้เรียนรู้กับบริษัท **หาจุดที่แตกต่าง** เพื่อมอบคุณค่าต่อลูกค้าเป้าหมาย ควรจะต้องมองด้วย ลูกค้าเป็นกลุ่มแบบไหน การเงิน หลักสูตรควรวิเคราะห์ต้นทุนและรายได้ที่ได้รับ แต่ถ้าหากคณะเป็นผู้คิดเรื่องต้นทุนและรายได้ที่ได้รับให้หลักสูตรควรมีการรายงานให้หลักสูตรได้รับทราบ เนื่องจากหลักสูตรจะเป็นผู้วิเคราะห์เองได้ดี **ผลลัพธ์ที่ดีในระยะยาว** จำนวนนักศึกษาจากเดิม 10 คน ต้องการเพิ่มเป็น 40 คน (10 เต็มเวลา /10 ตลอดชีวิต /20 ต่างประเทศ) ต้องการทุนภายนอก 20 ล้าน มีผลการตีพิมพ์ Paper Q1 จากเดิม จำนวน 5 เรื่อง ตั้งเป็น จำนวน 15 เรื่อง และต้องการนวัตกรรมที่ทำเชื่อมกับบริษัท จากเดิม จำนวน 5 เรื่อง ตั้งเป็นจำนวน 10 เรื่อง ซึ่งในเรื่องของนวัตกรรมจะขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละหลักสูตรว่ามีความต้องการหรือไม่ ประเด็นเหล่านี้เป็นความท้าทายที่หลักสูตรต้องนำมาคิดวิเคราะห์ หลักสูตรควรคิดนอกกรอบ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

มีคุณสมบัติที่ครบถ้วนในการเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งสิ่งเหล่านี้หลักสูตรจะต้องนำมาวิเคราะห์และสื่อสารให้อาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจด้วยว่าหลักสูตรกำลังเผชิญกับความท้าทายเรื่องใดอยู่บ้าง

- **ความได้เปรียบ** หลักสูตรได้เปรียบเรื่องใดบ้าง เช่น เครือข่าย ศิษย์เก่า Facilities
- **ความเชี่ยวชาญเฉพาะ** เช่น หลักสูตรเก่งเรื่องการสร้างนวัตกรรม
- **โอกาสเชิงกลยุทธ์** วิเคราะห์จากข้อมูลด้านบนว่าเรื่องใดที่เป็นเรื่องใหญ่ที่มีความสำคัญ เช่น นโยบายกระทรวงให้ทำ sandbox หลักสูตรอาจนำเรื่องนี้มาทำเป็นเรื่องแรก
- **คู่แข่ง/คู่เทียบ** ให้พิจารณาว่าปัจจุบันหลักสูตรของเรากับคู่แข่ง/คู่เทียบเป็นอย่างไร จะทำอย่างไรให้เราสามารถเรียนรู้จากการทำได้ดีของคู่แข่ง/คู่เทียบ เพื่อยกระดับตัวเราขึ้น
- **จุดเด่นที่แตกต่างของหลักสูตรเรา** คู่แข่ง/คู่เทียบ จุดเด่นอะไร และหลักสูตรเรามีจุดเด่นอะไร ทำไมผู้เรียนถึงต้องเลือกเรียนหลักสูตรของเรา ตอนประชาสัมพันธ์จะต้องใช้จุดนี้เป็นจุดขาย เช่น นักศึกษาในหลักสูตรได้ทุนเรียนกันทุกคน ผู้ที่เรียนในหลักสูตรได้ฝึกงานกับบริษัทชั้นนำทุกคน เรียนกับหลักสูตรนี้ผู้เรียนทุกรุ่นมีรายได้ระหว่างเรียน
- **ลูกค้า** กลุ่มลูกค้าที่เรียนปัจจุบันคือกลุ่มใด และกลุ่มลูกค้าที่จะมาเรียนในอนาคตคือกลุ่มใด เช่น ผู้เรียนต่างประเทศ (จีน) ผู้เรียนตลอดชีวิต ผู้เรียนไม่เอาใบปริญญา วิเคราะห์แต่ละกลุ่มให้ลึก เช่น นักศึกษาต่างชาติจะมีการพาไปหาหอพัก พาไปเรียนรู้การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย
- **การบริหารความเสี่ยง** หลักสูตรควรมีการวิเคราะห์
- **กลยุทธ์** แต่ละประเด็นดังกล่าวข้างต้น ควรมีการกำหนดรหัส เช่น SH1 SH2 SC1 FC1 เพื่อนำรหัสเหล่านี้มาวิเคราะห์ จัดทำกลยุทธ์

การบรรยาย เรื่อง การ Reprofile บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โดย รศ.ดร.อภิชาติ โสภางค์

คณบดีวิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันกับโลก มีสถานการณ์ต่าง ๆ มากมาย ที่มีการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มองภาพการที่ต้องมีหลักสูตรใหม่ ๆ หลักสูตรบูรณาการศาสตร์ หลักสูตรแบบสหสาขาวิชา เชื่อมโยงกับ Lifelong Education (LE) มีรูปแบบการเรียนการสอนใหม่ ๆ การนำไอทีเข้ามาใช้ การเชื่อมโยงกับนานาชาติ และมี Strategic partnership ซึ่งส่งผลทำให้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ทบทวนโครงสร้างองค์กรเป็น Multidisciplinary and Interdisciplinary School (MidS)

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก

(5 Mega trend 2020-2030 by PwC) + COVID-19

The five mega trends that will shape the post-COVID world by eBusiness Institute

- **Demographic Shift** การเปลี่ยนแปลงทางประชากร
- **Rise in Technology + Hyperconnectivity** ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เชื่อมถึงกัน
- **Environmental crisis / Resource scarcity** วิกฤตสิ่งแวดล้อม และ การขาดแคลนทรัพยากร
- **Health revolution** การปฏิวัติสุขภาพ
- **Accelerating Urbanization** การเติบโตอย่างรวดเร็วของชุมชนเมือง
- **Diversity the new normal** ความหลากหลายเป็นเรื่องปกติใหม่

ผลกระทบสู่ระบบการศึกษา

การปรับรูปแบบการสอน
ที่ตอบสนองต่อความหลากหลายเป็นเรื่องปกติใหม่ (Diversity the new normal) และการเรียนการสอนแบบรายบุคคล (Individual education)

การเรียนการสอนที่ต้องการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้
จากแนวคิดที่ว่าทุกสิ่งเชื่อมโยงกัน (Hyperconnectivity) และการเรียนรู้ในรูปแบบของการศึกษาบนโลกเสมือนจริง (Virtual education)

รูปแบบการเรียนการสอนที่จะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สามารถรองรับ

- กลุ่มผู้ทำงานและกลุ่มผู้สูงอายุ
- รองรับสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Demographic shift)

การพัฒนาความร่วมมือกับพันธมิตรเชิงกลยุทธ์ (Strategic partnership)

- ผู้นำทางด้านวิชาการ วิจัย รวมถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาการศึกษาในมิติต่างๆ
- การเปลี่ยนตัวอำนาจทางเศรษฐกิจ (Shift in global economic power)

ความจำเป็นที่ต้องมีหลักสูตรใหม่ๆ ที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

- วิกฤตสิ่งแวดล้อม (Environmental crisis)
- การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศและการขาดแคลนทรัพยากร (Climate change and resource scarcity)
- ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี (Rise in technology)
- ความหลากหลายเป็นเรื่องปกติใหม่ (Diversity the new normal)

พัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับการบูรณาการความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรแบบสหสาขา

- ไม่ใช่เป็นการพัฒนาหลักสูตรจากองค์ความรู้หรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งเท่านั้น
- ตอบสนองต่อการปฏิวัติสุขภาพ (Health revolution) และ
- การเติบโตอย่างรวดเร็วของชุมชนเมือง (Accelerating urbanization)
- รวมถึงการให้ความสำคัญกับการสนับสนุน ส่งเสริมของผู้เรียนในภูมิภาค และท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรที่จะต้องเชื่อมโยงกับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูง เพื่อให้ก้าวทันต่อความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี (Rise in technology)

7

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีพันธกิจสนับสนุนส่งเสริม บริหารจัดการเป็นทั้ง regulator และ supporter ของการเรียนการสอนด้านบัณฑิตศึกษา ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยบางแห่งก็มีหลักสูตรพหุวิทยาการอยู่ด้วย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มองว่าบัณฑิตวิทยาลัยควรเป็น regulator อย่าเป็น regulator และ supporter ในหน่วยงานเดียวกัน จึงผลักดันหลาย ๆ หลักสูตรเข้าสู่คณะ และมีหลาย ๆ หลักสูตรฝากไว้ที่บัณฑิตวิทยาลัย และปัจจุบันความเป็น Multidisciplinary and Interdisciplinary สำคัญมากขึ้น ประกอบกับในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีสำนักพัฒนาคุณภาพ และสำนักทะเบียนและประมวลผล ซึ่งดูแลปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัยดูแลปริญญาโท ปริญญาเอก ซึ่งจะมีกระบวนการบางอย่างซ้ำซ้อนกันอยู่ จึงเกิดการ reprofile เพื่อที่ทำงานบางงานที่เหมือนกันอยู่ที่เดียวกันแล้วมา concentrate ในบางเรื่อง ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนรูปแบบนี้ถ้าไม่ดีก็ขอปรับเปลี่ยนใหม่ ซึ่ง project นี้ จะประเมินใน 3 ปี ว่าเป็นอย่างไร

สภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในคราวประชุมครั้งที่ 9/2566 ได้มีมติอนุมัติเปลี่ยนชื่อบัณฑิตวิทยาลัย เป็น “วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ” เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยเป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เรื่อง การจัดตั้งสภานงานของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566 ประกาศ ณ วันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2566 และราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2566

วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีบทบาท ดังนี้

Co-Creator เป็นผู้ร่วมพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่เป็นสหวิทยาการ (Multidisciplinary and Interdisciplinary Program) ทั้งในระดับปริญญาตรี ระดับประกาศนียบัตร ระดับปริญญาโท ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง และระดับปริญญาเอก รวมถึงหลักสูตรระยะสั้น สำหรับผู้เรียนในกลุ่มต่าง ๆ (เช่น ผู้นำองค์กรสถานประกอบการ เป็นต้น) โดยจะทำงานร่วมกับคณะ วิทยาลัย ส่วนงานวิชาการต่าง ๆ และวิทยาลัย

การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อมุ่งเน้นการตอบสนองต่อความต้องการของโลกในปัจจุบัน นอกจากนี้จะมีการวางพื้นฐานในการบริหารจัดการหลักสูตรสหวิชาการให้มีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นสามารถรองรับความซับซ้อนที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคต เช่น การจัดการหลักสูตรในรูปแบบ Double Appointment เป็นต้น

Facilitator เป็นผู้อำนวยการความสะดวกละเอียด สนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับพันธมิตร (Partner) ต่าง ๆ ในภาคอุตสาหกรรม ภาครัฐ ชุมชน และสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เกิดหลักสูตรสหวิชาการที่มีรูปแบบการเรียนการสอนที่สร้าง Student's DNA สร้างความรู้และทักษะที่เป็นที่ที่ต้องการของตลาดและผู้เรียน เช่น รูปแบบ CWIE, WIL, และ CBPM รวมทั้งส่งเสริมความเป็นนานาชาติของหลักสูตร ทั้งในรูปแบบของหลักสูตรนานาชาติและหลักสูตรร่วมระหว่างมหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในต่างประเทศ

วิสัยทัศน์ : องค์กรที่มีความเป็นเลิศในการร่วมพัฒนาจัดการ และ สนับสนุนส่งเสริมหลักสูตร Multidisciplinary / Interdisciplinary ด้านการเรียนการสอน การวิจัย และ นวัตกรรม

การปรับเปลี่ยนพันธกิจ		
	บัณฑิตวิทยาลัย	วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ
วิสัยทัศน์	องค์กรที่มีความเป็นเลิศในการจัดการบัณฑิตศึกษาในระดับสากล	องค์กรที่มีความเป็นเลิศในการร่วมพัฒนา จัดการ และ สนับสนุนส่งเสริมหลักสูตร Multidisciplinary / Interdisciplinary ด้านการเรียนการสอน การวิจัย และ นวัตกรรม
พันธกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา (International degrees) หลักสูตรสหสาขา (Multi/Interdisciplinary) ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก 2. บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตทั้งในด้านการศึกษา และการวิจัย ให้ได้รับการยอมรับในระดับสากล (Cited publications) สร้างผลงานนวัตกรรมและผลกระทบด้านเศรษฐศาสตร์ 3. เสริมสร้างความเชื่อมโยงการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก (Strategic research partnerships) 4. ยกระดับการบริการด้านบัณฑิตศึกษาให้เป็นผู้นำของประเทศด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสหวิชาการที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีรูปแบบการเรียนรู้อย่าง CWIE, WIL 2. บริหารหลักสูตรสหวิทยาการเพื่อสร้างบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับ CMU Student's DNA และมีทักษะที่เป็นที่ที่ต้องการของตลาดและผู้เรียน 3. ส่งเสริมงานวิจัยข้ามศาสตร์ ทำงานร่วมส่วนงานวิชาการต่างๆ และ MDRI 4. ส่งเสริมความเป็นนานาชาติของหลักสูตรสหวิทยาการ

พันธกิจ :

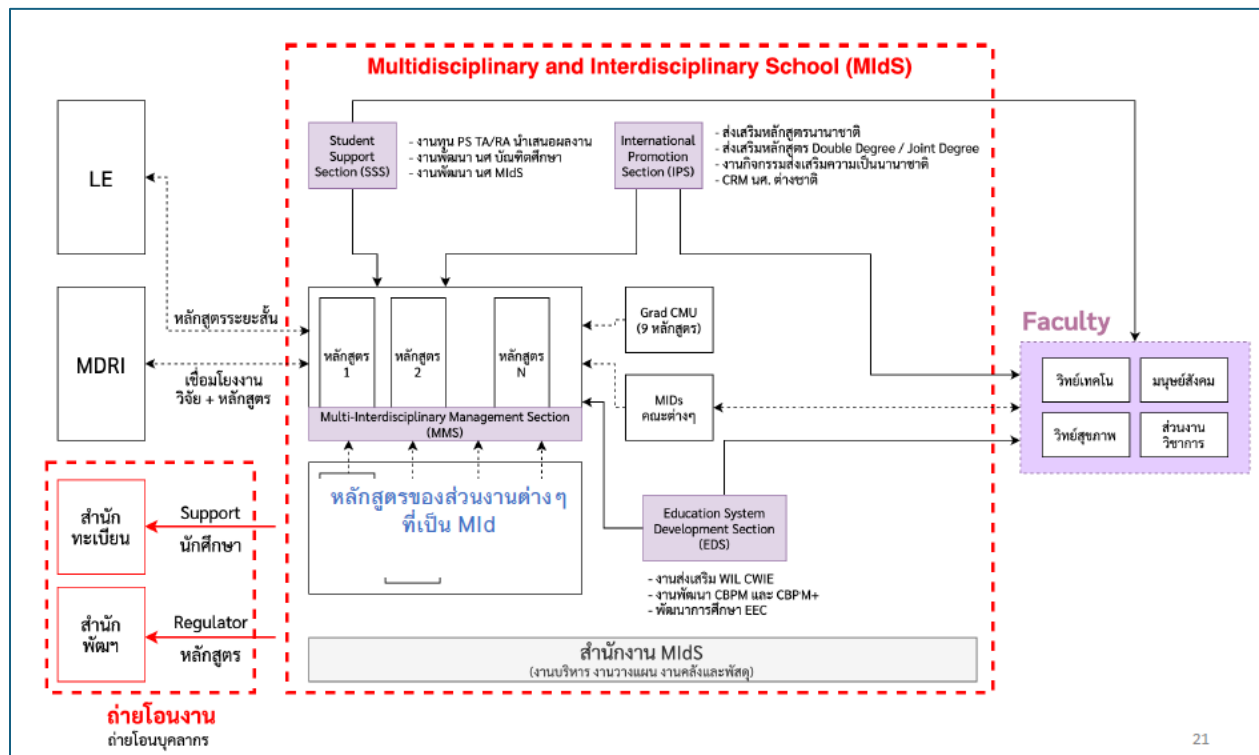
1. สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสหวิชาการที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก มีรูปแบบการเรียนรู้อย่าง CWIE, WIL และ การเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. บริหารหลักสูตรพหุวิทยาการ และ สหวิทยาการ เพื่อสร้างบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับ CMU Student's DNA และมีทักษะที่เป็นที่ที่ต้องการของตลาดและผู้เรียน

3. ส่งเสริมงานวิจัยข้ามศาสตร์ ทำงานร่วมส่วนงานวิชาการต่างๆ และ สถาบันวิจัยพหุศาสตร์ (Multidisciplinary Research Institute : MDRI)

4. ส่งเสริมความเป็นนานาชาติของหลักสูตรพหุวิทยาการและ สหวิทยาการ

เป้าหมายหรือทิศทางการดำเนินงาน

- การร่วมพัฒนาหลักสูตร/โปรแกรม (Co-Creator) ในรูปแบบ Multidisciplinary / Interdisciplinary
- หลักสูตร/โปรแกรมที่มีลักษณะ T-Shaped Skills, Pi-shaped skills
- จำนวนหลักสูตร/โปรแกรมที่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในลักษณะ WIL, CWIE, Entrepreneurship CWIE, Encouraged/Enhanced Entrepreneurship
- จำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาแบบ Customized Brain Power Marketplace (CBPM)
- งานวิจัย (จำนวนโครงการ / งบประมาณ / การตีพิมพ์)

MidS จะร่วมพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ สนับสนุนส่งเสริมหลักสูตรด้าน Multidisciplinary and Interdisciplinary องค์ความรู้ที่เป็นบูรณาการ เน้นเป็น CMU Student DNA สร้างตัวตนนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือยุทธศาสตร์แผน 13 ของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแผนของ MidS ต้องสร้างตัวตนของ

Student DNA ของนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรสหวิทยาการ เช่น นักศึกษาที่มีความรู้ข้ามศาสตร์ควรจะมีพฤติกรรมอย่างไร มีคุณลักษณะเป็นอย่างไร

ปัจจุบัน MIdS มีหลักสูตรสหวิทยาการ จำนวน 9 หลักสูตร ซึ่งบางหลักสูตรยังไม่โอเค บางหลักสูตรศักยภาพดีแต่ต้องปรับบางอย่าง บางหลักสูตรที่สร้างมาใหม่ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาดีมาก ประกอบกับแผน 13 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงให้สร้าง Multidisciplinary and Interdisciplinary ที่ทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง ปัจจุบันกำลังเปิดหลักสูตรกับสถาบันวิจัยพหุศาสตร์ มีนักวิจัยทำงานร่วมกับคณะต่าง ๆ และมีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้น จะทำรูปแบบของส่วนงานพันธกิจโดยขอสภามหาวิทยาลัยจัดการแบบ sandbox

การบริหารงานของ MIdS ประกอบไปด้วย 2 ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนงานเชิงยุทธศาสตร์ และสำนักงาน MIdS ในแต่ละส่วนงานมีรายละเอียดในการบริหารจัดการ ดังนี้

ส่วนงานด้านยุทธศาสตร์หลักสูตรสหวิทยาการและสหวิทยาการ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มพันธกิจ ได้แก่

- 1) Education System Development Section (EDS)
- 2) Student Support Section (SSS)
- 3) International Promotion Section (IPS)
- 4) งานบริหารจัดการหลักสูตรสหวิทยาการและสหวิทยาการ (MMS) และ
- 5) MI Research Support Section

งบประมาณส่วนหนึ่งจะมาจากหลักสูตรใหม่ที่จะเปิด และขอสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย และมาจากเงินสะสมเก่าที่จะมา drive แผนกลยุทธ์ในยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งหลักสูตรต่อจากนี้ไปที่จะเกิดขึ้นจะประเมินในช่วง 3 ปี ถ้าไม่คุ้มทุนก็ปิดหลักสูตร ยกเว้นว่าหลักสูตรนั้นสร้างคุณค่าในมิติอื่นให้มหาวิทยาลัย สร้างชื่อเสียงให้มหาวิทยาลัยก็จะขอเงินมหาวิทยาลัยมาอัดฉีดหลักสูตรไปเรื่อย ๆ หลักสูตรเดิมที่อยู่กับ MIdS ใช้กรอบประเมิน 3 ปี ปัจจุบัน MIdS มีนักศึกษาที่เป็นหลักสูตร Multidisciplinary and Interdisciplinary จำนวน 200 คน และในช่วง 3-4 ปีนี้ ถ้าเพิ่มเป็น 400 คน ก็น่าจะอยู่ได้โดยไม่ต้องขอเงินมหาวิทยาลัย

เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หัวข้อ การบริหารและการจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ดำเนินรายการ รศ.ดร.ภญ. วรริตา ชัยญาณะ
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ

ประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- การบริหารจัดการหลักสูตร
- การทำปฏิญานิพนธ์
- เทคโนโลยีสารสนเทศ

ผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. ผศ.ดร.ธีรศักดิ์ เอโกบอล รองคณบดีฝ่ายมาตรฐานการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ศ.ดร.วราภรณ์ ภูตะลุน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. รศ.นพ.ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. รศ.ดร.ภญ.กรรองกาญจน์ ชูทิพย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
5. ผศ.ดร.ยุวลิ อันพาพรม รองผู้อำนวยการสำนักบริหารและพัฒนางานวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การบริหารจัดการหลักสูตร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- มีบัณฑิตวิทยาลัย ดูแลหลักสูตรระดับปริญญาเอก และปริญญาโท ประมาณ 200 หลักสูตร
- การบริหารหลักสูตรภายใต้เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 และข้อบังคับฯ ระดับบัณฑิตศึกษาที่จะต้องปรับให้ไปเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานฯ ใช้กระบวนการอิงตามทุกคณะ จะต้องสนับสนุนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 เพื่อให้ทุกหลักสูตรปรับปรุงพัฒนาทั้งหลักสูตรใหม่ และหลักสูตรปรับปรุง ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัย หรือผู้บริหารที่เกี่ยวข้องก็ต้องมีความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐานฯ เข้าใจกระบวนการ มีรองคณบดีฝ่ายวิชาการจากทุกคณะมาเป็นคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย
- การบริหารจัดการหลักสูตรมีระบบสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาระบบสารสนเทศฐานข้อมูล สำหรับแก้ปัญหาในการบริหารจัดการในหลายๆ ประเด็น ทั้งในภาพของบัณฑิตวิทยาลัย และในภาพ

ประสานระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งในส่วนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะมีสำนักบริการคอมพิวเตอร์ สำนักบริหาร การศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรที่ต้องร่วมกันประสาน ดูแล จัดสร้างบริการสารสนเทศให้กับระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งหลักสูตรเรามีทิศทางที่จะนำทุกอย่างให้เข้าสู่ระบบให้ได้ เพื่อเตรียมการในการตรวจ ในการปรับปรุงแก้ไขให้เป็น ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระบบที่เป็นดิจิทัล ระบบที่เป็นออนไลน์ และฐานข้อมูลต่างๆ ที่บัณฑิตวิทยาลัยจะเป็นผู้ดูแล มีข้อมูลจำนวนมากในทุกมิติ การตั้งรับและรวบรวมข้อมูลเป็น Data และ Service Provider ที่เพื่อการประกัน คุณภาพ ทำรายงานต่างๆ เพื่อคณะ/สาขา สามารถ Access นำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการประเมินตามกรอบของ TQF, EdPex, AUN QA นอกจากเป็นผู้กำกับ ผู้ติดตาม ยังทำหน้าที่ในการดูแล สนับสนุน ให้ความร่วมมือกับ คณะต่างๆ มากขึ้น ในการผลักดันให้เกิดหลักสูตรร่วมแบบใหม่ตามนโยบาย เช่นหลักสูตรวิทยาศาสตร์เพื่อ อุตสาหกรรม มีโครงการ Grad Connect ที่ Connect ทุกสาขา/คณะ โดยจะไปหาสาขา/คณะ อธิบายเกณฑ์ มาตรฐาน อธิบายความแตกต่าง อธิบายระเบียบ นวัตกรรมด้านการศึกษาใหม่ๆ รับฟังความต้องการ ความ คาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- การพิจารณาหลักสูตร มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการวิชาการของมหาวิทยาลัย ซึ่งจะวิเคราะห์ครอบคลุม สภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

- ปัจจุบันไม่มีบัณฑิตวิทยาลัย (ลดองค์กรให้กระชับ เคลื่อนตัวได้คล่องตัว มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น) มีฝ่ายบัณฑิตศึกษาอยู่ภายใต้การบริหารสำนักบริหารพัฒนาวิชาการ

- การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 มหาวิทยาลัย เริ่มใช้สำหรับหลักสูตรที่ปรับปรุง 2566 แต่ทั้งหมดจะทำในรูปแบบของสำนักบริหารพัฒนาวิชาการ โดยทำควบคู่ กันทั้งระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา ในส่วนของบัณฑิตศึกษาจะมีทีมช่วยดู ตรวจสอบคุณวุฒิและ ผลงานของอาจารย์ การปรับปรุงหลักสูตรจะให้แต่ละหลักสูตรทำปรับปรุงหลักสูตรประมาณ 1 ปี (1 ปี ไม่ทัน) แต่อาจจะเปลี่ยนเป็น 2 ปี เนื่องจากขั้นตอนต่างๆ จนถึงหลักสูตรเข้าไปในระบบ CHECO มีขั้นตอนมาก

- มีการกำหนด Timeline เพื่อกำหนดให้เสนอที่ประชุมต่างๆ การเสนอหลักสูตรมีขั้นตอน concept paper เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้ดูในเชิงนโยบายก่อน ว่าการปรับปรุงหลักสูตรเป็นไปตามนโยบายมหาวิทยาลัย หรือไม่ อย่างไร โดยจะดู PLO ตั้งแต่ต้น เพราะผลลัพธ์การเรียนรู้เริ่มที่จะถูกเน้นย้ำมาก และจะมีการตรวจสอบ รับรองหลักสูตรหลังจากที่หลักสูตรดำเนินการไปแล้วครึ่งทาง ในส่วนหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยส่งหลักสูตรไปยัง สป.อว. จำนวน 27 หลักสูตร ขณะนี้ได้รับการรับทราบหลักสูตรแล้ว (เกิน 120 วัน)

- การพิจารณาหลักสูตร มีคณะกรรมการด้านวิชาการ กรรมการบริหารมหาวิทยาลัย สภาวิชาการ สภามหาวิทยาลัย

- สำนักบริหารพัฒนาระบบราชการ จะทำโครงการดูแลอบรมในการเตรียมความพร้อมการตรวจรับรอง หลักสูตร และการบริหารจัดการส่งเสริมหลักสูตรต่างๆ ในการอบรมในเรื่องของการออกแบบหลักสูตรแบบเปิด

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ประมาณ 105 หลักสูตร มีหน้าที่ 2 งาน คือ 1) บริหารจัดการด้านบัณฑิตศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย 2) ดูแลหลักสูตรบูรณาการศาสตร์

1. การบริหารจัดการด้านบัณฑิตศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย

- การปรับเปลี่ยนเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 มีปัญหา เนื่องจากมหาวิทยาลัยใช้ระบบประกันคุณภาพคุณภาพ AUN QA จะมีแรงต้านเกี่ยวกับการทำข้อมูลที่มีจำนวนมากและละเอียดมากขึ้น เนื่องจากฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัย กังวล ถึงการทำให้ทุกอย่างให้สมบูรณ์ครั้งเดียว อย่างไรก็ตามถึงแม้จะทำข้อมูลสมบูรณ์มาก แต่ยังมีภาระหนัก เพราะฉะนั้นอย่ากังวลมากจนทำให้หลักสูตรล่าช้า ถ้าหลักสูตรออกจากมหาวิทยาลัยช้า ก็จะทำให้ไปถึง สป.อว.ช้า (สป.อว. ตรวจหลักสูตรที่เร็วที่สุด คือหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต เพราะเมื่อเปิดไป 1 ภาคการศึกษาจะมีการตรวจหลักสูตรแล้ว จึงไม่แน่ใจว่าหลักสูตรที่เข้ามาตรวจได้รับการรับรองหรือยัง (pre audit) จึงขอแจ้งว่าไม่มีหลักสูตรไหนที่ไม่ถูกต้อง การใช้ระบบประกันคุณภาพเป็นตัวช่วย สิ่งที่เป็น Concern มากเวลาปรับปรุงหลักสูตร ภายใน 5 ปีต้องมีการปรับปรุง โดยในเชิงนโยบาย การใช้ข้อมูลจะต้องดำเนินการนำข้อมูลเดิม เช่น จำนวนรับที่ระบุในแผนรับไว้ 10 คน ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นอย่างไร การคิดต้นทุนของหลักสูตรซึ่งเป็นที่มาของค่าธรรมเนียมการศึกษา หรือการดูว่าหลักสูตรสอดคล้องกับ S Curve อะไรบ้าง บางหลักสูตรรับ 1-2 คน จะมีการทำรายงานเพื่อรายงานสภาวิชาการ เพื่อให้เห็นภาพรวมว่าการทำหลักสูตรตรงกับความต้องการของประเทศ

- การพิจารณากลับกรองหลักสูตร มีคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา สภาวิชาการ และสภามหาวิทยาลัย

2. การบริหารหลักสูตรบูรณาการศาสตร์

- บริหารหลักสูตรพหุ/สหวิทยาการ ปัจจุบันมีแนวโน้มการใช้ศาสตร์ทางด้านบูรณาการศาสตร์ ในการแก้ไขปัญหามากขึ้น การทำหลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการ สนับสนุนเรื่องงบประมาณในช่วงแรกให้ เมื่อหลักสูตรเข้มแข็ง หรือว่าคณะไหนต้องการไปดำเนินการก็ดำเนินการเองได้

มหาวิทยาลัยนเรศวร

มีบัณฑิตวิทยาลัย ลักษณะการทำงานใน 3 ประเด็น คือ

1) หลักสูตร 2) บุคลากรสายสนับสนุน 3) นิสิต ซึ่งจะต้องพัฒนาทั้ง 3 ส่วนไปด้วยกัน

1. การเสนอหลักสูตร ต้องเสนอ Concept paper เพื่อขอบรรจุในแผนก่อน เพื่อที่จะให้ Approve ว่าหลักสูตรนี้จะเปิดปีหน้าปีถัดไป เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยอนุมัติก่อน กรณีที่มีหลักสูตรที่ทันสมัยเร่งด่วน ก็จะมี

ระบบ fast ที่สามารถทำได้ การทำหลักสูตรจะเริ่มต้นที่คณะโดยมีคณะกรรมการ บัณฑิตวิทยาลัยมีคณะกรรมการ วิชาการ ซึ่งมีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เป็นประธาน กรรมการวิชาการประกอบด้วยรองวิชาการของทุกคณะ และกองบริการการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่ดูแลในภาพรวม ซึ่งมีการประชุมทุกเดือน โดยจะมี Timeline มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย คณบดีทุกคณะเป็นกรรมการ คณะกรรมการสภาวิชาการ มีท่าน อธิการบดีเป็นประธาน คณบดีทุกคณะเป็นกรรมการ มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 3 ท่านจากกลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สภามหาวิทยาลัย การพิจารณากลับกรอง ประมาณ 4-5 เดือน การกำกับดูแลคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ AUN QA , เกณฑ์ฯ 58 , เกณฑ์ฯ 65

2. การพัฒนาคณาจารย์และบุคลากร โดยบัณฑิตวิทยาลัยตั้งคณะทำงาน ซึ่งเป็นคณะทำงานที่ดูแล ด้านการศึกษาที่เป็นผู้บริหาร มีตัวแทนคณะละ 1 คน ที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องบริหาร ให้ข้อเสนอแนะทั้งเรื่อง ดี/ไม่ดี เรื่องชอบ/ไม่ชอบ โดยได้นำข้อเสนอแนะต่างๆ เหล่านี้มาประกอบการพิจารณา กรณีมีเรื่องด่วน คณะทำงานชุดนี้จะทราบก่อน เช่น มีเกณฑ์ภาษาอังกฤษใหม่

3. นิสิต ตั้งศูนย์ SSU: Soft Skill Unit เป็นหน่วยพัฒนานิสิต มีรองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต ตอบโจทย์ ให้กับมหาวิทยาลัย โดยท่านอธิการบดีมีวิสัยทัศน์คือเป็น Entrepreneur Society University คือตอบโจทย์ให้กับ ภาคเอกชน ภาคสังคม หรือกรณีทีนิสิตมีปัญหาในเรื่องทางด้านจิตใจ ซึมเศร้าต่าง ๆ จะช่วยจัดการความกลัว การจัดการความเครียด ในส่วนของ Hard Skill มีท่านรองคณบดีฝ่ายวิจัย ดูแล เช่น จริยธรรม เรื่อง Journal ที่หลอกลวงมากมาย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 200 กว่าหลักสูตร
- เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 มีการปรับระเบียบมหาวิทยาลัย ประกาศต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานฯ บางประเด็นจะสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ เพื่อให้หลักสูตรที่จะปรับปรุงได้ใช้ โดยทุกส่วนมองว่ามีการเปลี่ยนแปลงมาก ทำการประชุมสื่อสารถึงประธานหลักสูตร เพื่อให้เข้าใจในกฎระเบียบ ทำรูปแบบเป็นกราฟฟิคให้เข้าใจได้ง่าย โดยเฉพาะกลุ่มสายสนับสนุนในบัณฑิตวิทยาลัยที่จะสื่อสารกับผู้ที่เข้ามา ติดต่อ ให้เข้าใจตรงกัน กฎเกณฑ์ในส่วนของการบริหารหลักสูตรคณบดีมีนโยบายที่ทำเป็นเรื่องกลยุทธ์ระดับ หลักสูตร โดยจะอบรมให้หลักสูตรทั้ง 200 หลักสูตรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำหลักสูตรให้เป็น OPE เพื่อให้ได้ผู้เรียน โดยดูข้อมูลของหลักสูตร 3 ปีย้อนหลัง โดยทางมหาวิทยาลัยจะดูข้อมูลการรับเข้าจากกองแผนงาน กรณีจำนวนลดลงก็จะเอาค่าเฉลี่ย แล้วเพิ่มอีก 60% ถึงแม้หลักสูตรต้องการรับ 10 คน แต่มหาวิทยาลัยก็จะทำการลดจำนวน กรณีต้องการเพิ่มหลักสูตรจะต้อง Defense และให้เหตุผลกับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะสนับสนุนหลักสูตรที่เปิดใหม่แบบเน้นวิจัยเพื่อให้ได้ผลงาน Publication ปัจจุบันมีหลักสูตรเริ่มควบรวมกัน

โดยปริญาเอก 1 หลักสูตร หรือ ปริญาโท 1 หลักสูตร โดยจะมีแขนงวิชาย่อยๆ ซึ่งจะทำให้จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรลดลง การใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

- บัณฑิตวิทยาลัยดูแลและบริหารจัดการหลักสูตรทางด้านบูรณาการศาสตร์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดการเปิดหลักสูตรใหม่ที่ตอบโจทย์ของผู้เรียน

- รูปแบบการปรับปรุงหลักสูตร/เปิดหลักสูตร มีการผ่านคณะกรรมการต่างๆ เหมือนกับทุกมหาวิทยาลัย มีการกำหนด Timeline

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งหมด 208 หลักสูตร

- ช่วงที่ สป.อว. มีการประกาศเกณฑ์มาตรฐานฯ เป็นช่วงเวลามหาวิทยาลัยจะต้องปรับปรุงหลักสูตร 110 หลักสูตร เพื่อปรับปรุงในปีการศึกษา 2565 เพื่อให้มีผลบังคับใช้ 2566 โดยทางมหาวิทยาลัยมองว่าถึงแม้ว่าเกณฑ์ฯ กลางจะออกมาแล้ว แต่ต้องรอดูเกณฑ์กลางของมหาวิทยาลัย เช่น ข้อบังคับฯ ประกาศฯ หลักสูตรส่วนมากจึงทำการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานฯ ปี 58 แต่จะมีจำนวน 6 หลักสูตรที่จะใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565

- มีการกำหนด Timeline เพื่อให้หลักสูตรเสนอเข้าที่ประชุม ซึ่งก็จะค่อนข้างใช้เวลานานหลายเดือน มีการกรอกข้อมูลเข้าระบบ CHECO เมื่อกรอกเรียบร้อยแล้ว และ สป.อว. ต้องรับทราบหลักสูตรก่อน จึงจะสามารถประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษาได้ให้ทำการเปิดรับสมัครนักศึกษาได้ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการเปิดให้นักศึกษาได้ตลอดทั้งปี โดยจะให้การรายงานตัวทุกวันพุธสิ้นเดือน

- เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงทีมผู้บริหาร ในการนำเสนอหลักสูตรได้มีการเพิ่มเติมให้นำเสนอข้อมูลเพิ่มเติม จากบทสรุปผู้บริหาร มคอ. 2 มคอ. 3 โดยจะให้นำเสนอข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตร ประสิทธิภาพในการรับนักศึกษาในช่วง 5 ปีย้อนหลัง ระยะเวลาการศึกษาเป็นไปตามแผน อัตราการมีงานทำ คุณภาพผลงานตีพิมพ์ (Quartile, Impact factor)

- วิเคราะห์การตลาด โดยการทำ Mapping โดยเปรียบเทียบกับหลักสูตรภายในมหาวิทยาลัยที่มีความคล้ายหรือใกล้เคียงกัน เพื่อจะได้มองว่าจะไม่มีการซ้ำซ้อนกัน มีจุดเด่น และความแตกต่างอย่างไร เปรียบหลักสูตรสาขาวิชาเดียวกันเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ซึ่งก็จะมีการบันทึกข้อมูลไว้ทุกครั้ง ว่าเป็นความคิดเห็นของคณะกรรมการชุดใด มีหลักฐานอ้างอิง มีการประเมินจุดคุ้มทุน

- การพิจารณาหลักสูตรมีคณะกรรมการวิชาการ คณะกรรมการบริหารวิชาการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ที่ประชุม กบม. ที่ประชุมสภาวิชาการ (ก่อนที่จะเสนอที่ประชุมสภาวิชาการ จะมีการประชุมคณะกรรมการฯ สภาวิชาการ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา เดิมจะต้องมีการนำเสนอ ปัจจุบันเปลี่ยนให้ดำเนินการโดยทำเป็น

คลิวิดีโอประมาณ 5 นาที (สรุปประเด็นที่สำคัญ) โดยคณะกรรมการได้ศึกษาหาข้อมูลก่อน เมื่อเข้าที่ประชุม ก็จะมีการพิจารณา ซึ่งจะช่วยร่นระยะเวลาในการพิจารณาหลักสูตรในขั้นตอนต่างๆ ได้ระดับหนึ่ง

การปรับเปลี่ยนเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาการศึกษา

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะเวลาการศึกษายังคงเหมือนเดิม คือ
- ระดับปริญญาโท ใช้ระยะเวลาการศึกษา 2 ปีไม่เกิน 5 ปีการศึกษา ระดับปริญญาเอก (ฐานปริญญาตรี) ใช้ระยะเวลาการศึกษา 5 ปีไม่เกิน 8 ปีการศึกษา (ฐานปริญญาโท) ใช้ระยะเวลาการศึกษา 3 ปี ไม่เกิน 6 ปีการศึกษา แต่จะมีความยืดหยุ่น โดยให้นักศึกษาสามารถลาพักได้ โดยจะไม่นับเป็นระยะเวลาการศึกษาขณะที่ลาพัก สำหรับอาจารย์ เมื่อนักศึกษาที่เสนอหัวข้อโครงร่างฯ แล้ว จะไม่นับภาระงานการเป็นที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา คล้ายกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่มีกระบวนการให้นิสิตที่อยู่ใน Process ที่น่าจะไม่ใช่จำเป็นที่จะต้องกังวลกับการสำเร็จการศึกษา เช่นรอตีพิมพ์ เรามีกระบวนการที่ช่วยให้เขายังสามารถ Continue Status ของเขาได้ แต่ถ้ายังไม่ได้สอบ/ไม่ได้ส่ง Proposal (ควรจะเป็นประโยชน์ทั้งอาจารย์กับนิสิต โดยให้นิสิตต้องติดต่อหรือติดต่อไม่ได้ ไม่ประสงค์จะเรียน/ประสงค์จะลาพัก) มีกระบวนการให้พ้นสถานภาพไปก่อนหากยังสนใจจะเรียนต่อให้กลับมาใหม่ มีเป็นโครงการ none degree ระดับบัณฑิตศึกษา เรียกว่า โครงการ DSTP มีรายวิชาที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 65 เพื่อเก็บหน่วยกิตไว้
- เกณฑ์ภาษาอังกฤษปรับให้เบาลง โดยขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย (เดิม ปริญญาเอก มีอุปสรรคภาษาอังกฤษตอนยื่นสมัครเข้าศึกษา และต้องยื่นเพื่อสำเร็จการศึกษา ทำให้เกิดความสับสน นักศึกษาจะสับสนว่ายื่นตอนเข้าศึกษาแล้ว ซึ่งคะแนนตอนสำเร็จการศึกษาจะคนละคะแนนกัน) แต่หลังประกาศฯ มาใหม่ จะต้องหารือร่วมกันอีกครั้ง
- เกณฑ์สำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ฯ ใหม่ มีการปรับให้ยืดหยุ่น แต่ยังมีประเด็นการตีความ (เกณฑ์มาตรฐานฯ ที่มีการยืดหยุ่น ทำให้ตีความได้หลายมุม บางบริบทจากที่ฟังท่านรองปลัดฯ เราตีความว่าแบบนี้) ทั้งนี้ข้อดีของการประชุม ทค.บร. ทำให้ได้รับฟังผู้บริหารว่าสถาบันต่างๆ ตีความเกณฑ์มาตรฐานข้อเดียวกันไว้อย่างไร ควรมีกุุ่มไลน์ที่สามารถสอบถามข้อมูลกับ กมอ. ของ สป.อว. ได้ด้วย

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

- เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา ใช้เกณฑ์เหมือนเดิม การสำเร็จการศึกษาตามแผนมีจำนวนน้อย ซึ่งฝ่ายบัณฑิตศึกษามองว่าจะเราช่วยได้อย่างไร บางเรื่องระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนักศึกษาเอง เรื่องตรงนี้ก็ขึ้นไปถึงสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการแจ้งว่าฝ่ายบัณฑิตศึกษาจะต้องเข้าไปแทรกแซง ด้วยความที่จะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน มันก็ทำตรงนี้ได้ก็ยังไม่แน่ใจ จึงอยากทราบว่ามหาวิทยาลัยอื่นมีกระบวนการที่จะส่งเสริมหรือช่วยนักศึกษาสำเร็จการศึกษาอย่างไรบ้าง เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้เป็นสิทธิ์ของหลักสูตรว่าจะยึดตามเกณฑ์ของ สป.อว./บางหลักสูตรต้องการเกณฑ์ที่สูงขึ้น ได้มีการกล่าวถึงการเขียนประเด็น OBE, สามารถให้นักศึกษาระดับปริญญาโทสำเร็จการศึกษาปีครึ่งได้ โดยฝ่ายบัณฑิตศึกษาจะแนะนำให้หลักสูตรจัดทำในขั้นตอนการทำหลักสูตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- บริหารเป็นไปตามเกณฑ์ฯ 58 และเกณฑ์ฯ 65 บัณฑิตวิทยาลัยดำเนินการปรับข้อบังคับบัณฑิตศึกษาเป็นข้อบังคับเกี่ยวกับการทำหลักสูตร ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

- ประเด็นเกี่ยวกับหลักสูตร ได้พิจารณาเรื่อง แผนวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งปรัชญา/เกณฑ์ฯ ใหม่ จะพบว่าแต่ละศาสตร์ไม่เหมือนกัน บางศาสตร์เป็นวิชาการ บางศาสตร์เป็นวิชาชีพ การเปิดหลักสูตรต้องเปิดแผนวิชาการก่อนจะเปิดแผนวิชาชีพได้ หรือวิชาชีพจะไปเรียนป.เอก ไม่ได้ ซึ่งอันนี้เป็นความเข้าใจผิด หลากๆ หลักสูตร เช่น MBA, DATA Science ต้องเปิดเป็นวิชาชีพอย่างเดียว เพราะไม่ได้ทำวิจัย ต้องเรียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ควรสนับสนุนว่าบัณฑิตศึกษาไม่ได้มีเฉพาะ paper อย่างเดียว อาจทำแผนธุรกิจเพื่อแก้ปัญหาในงานได้ การทำหลักสูตรควรชี้ให้เห็นว่า ถ้าเอาทั้งสองแผนเปิดพร้อมกัน ตอนประเมินหลักสูตรอาจจะยุ่งยาก เพราะจะต้องแยก PLO (เหมือนต้องทำงานสองสาขา)

- เสนอแนะประเด็นการทำข้อมูล KM หรือรวบรวมข้อมูลที่แต่ละสถาบันสอบถาม สปอว. และได้มีการตอบคำถามแล้ว ควรนำมาโพสต์ในกลุ่ม (ทีมเลขานุการรวบรวมไว้ในเว็บ) ซึ่งมีประโยชน์มาก ซึ่งเวลามีการเปลี่ยนผู้บริหาร/เปลี่ยนแปลงอะไรต่างๆ นานา จะได้มีข้อมูลได้ค้นหาได้อย่างทั่วถึง

มหาวิทยาลัยนเรศวร

- เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 แต่งตั้งคณะทำงานโดยให้คณะมามีส่วนร่วม โดยคณะทำงานได้มีการจัดประชุมเพื่อทำข้อบังคับใหม่ โดยพยายามขอข้อมูลจากหลายๆ แห่ง โดยระยะเวลาการศึกษาใช้ 3 เท่าของระยะเวลาตามแผนการเรียนในหลักสูตร ถ้าต้องการมากกว่านั้น ต้องเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาเป็นรายกรณี สำหรับประเด็นระดับปริญญาโทที่มีแผนวิชาการ/วิชาชีพ ให้ แผน 1 ใช้แผน 1 (ก1) แผน 1 (ก2) ส่วนแผน ข เป็น แผน 2 วิชาชีพ (มีการการเข้าใจผิดเกี่ยวกับการต้องมีแผน 2 อยู่ในเล่ม

หลักสูตร) ซึ่งแผน 2 เป็นแผนที่น่า Encourage มากๆที่จะช่วยสนับสนุนเรื่อง Up-Skill, Re-Skill การไปทำ Matching กัน

- มหาวิทยาลัยกำลังมีแนวคิดจากท่านคณบดี มข. (ประธาน) ทำเป็น Integrative จะไม่มีการให้ปริญญา คือวางแผนให้แผน 2 เป็น Up-Skill, Re-Skill โดยสร้างกรอบที่เป็น Non Degree หรือ Short Course ตามที่เรา ถนัดแล้ว และให้เด็กเรียนไปเรื่อยๆ จนกระทั่งพร้อมที่จะเป็นกลุ่มลูกค้าที่แบบ Full Degree และให้ทำการเทียบ โอนว่าจะสำเร็จการศึกษาและได้ปริญญาอะไร หรืออาจไปสำเร็จการศึกษาตามคณะต่างๆ ที่มีปริญญาอยู่ หรือ อาจสำเร็จการศึกษาที่ Integrate Degree ที่สอดคล้องกับศาสตร์ที่ได้ลงใน Non Degree การทำการค้นคว้า อีกระอาจทำเป็นลักษณะ Sandbox ทำแผนธุรกิจ (ผู้ประกอบการ)

- จำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนเรียนได้ในแต่ละภาคเรียนจากเดิม 15 หน่วยกิต เป็น 20 หน่วยกิต

- ประกาศ ที่ลงนามโดยท่านอธิการบดี เช่น ประกาศแนวปฏิบัติในการทำวิทยานิพนธ์ ประกาศในการ เรียน/สำเร็จการศึกษา ประกาศเกี่ยวกับการสำเร็จการศึกษาอาจมีคำถามเกี่ยวกับตีความว่างานสร้างสรรค์แค่ไหน งานเผยแพร่แค่ไหน สรุปลักษณะการเผยแพร่ผลงาน ใช้เกณฑ์ต่ำสุดของ กพอ. เพื่อให้อาจารย์สามารถนำผลงานนั้น ไปเป็น Qualification ของอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ การจัดทำประกาศต้องผ่านคณะกรรมการบัณฑิตฯ โดยมี คณบดีวิทยาลัยเป็นประธาน และให้ฝ่ายกฎหมายกลั่นกรอง

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ระยะเวลาการศึกษา ตามเกณฑ์ฯ 65 ระดับปริญญาโท 5 ปี มีความยืดหยุ่นคล้ายกับมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ คือการลาพักการศึกษาไม่นับระยะเวลาการศึกษา การสอบเพื่อสำเร็จการศึกษาแต่รอการตีพิมพ์ จะขยายเวลาการตีพิมพ์ได้ ซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเพิ่ม/ลดได้ตามความเหมาะสม กรณีใกล้จะสำเร็จ การศึกษาและระยะเวลาการศึกษาใกล้ครบก็ให้ลาพักการศึกษาได้ กรณีสุดวิสัยเมื่อครบเวลาให้ทำการลาออก และกลับเข้ามาศึกษาใหม่และทำการเทียบโอนกระบวนวิชา ซึ่งประเด็นนี้จะช่วยลดระยะเวลาการศึกษาได้

- ประกาศฯ ต่างๆ ที่สอดคล้องได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว (ประกาศเรื่องการตีพิมพ์ผลงานนวัตกรรม สร้างสรรค์ นวัตกรรมแบบเชิงสังคม เชิงทางด้านวิทยาศาสตร์ อยู่ระหว่างดำเนินการ มีการลงทะเบียนกระบวน วิชา ให้ลงทะเบียน 15 หน่วยกิต กรณีจะเพิ่มเป็น 20 หน่วยกิต ให้คณบดีคณะนั้นๆ เป็นผู้อนุมัติ

การทำวิทยานิพนธ์ เป็นระบบออนไลน์ หรือ e-thesis มีการดำเนินการปรับเปลี่ยนอย่างไร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา ดีความและใช้ข้อความตาม กพอ. มากที่สุด และเพิ่มความชัดเจน เช่น ผลงานตีพิมพ์ มีให้เลือกหลากหลายอย่าง เช่น ระดับปริญญาโท ผลงานวิทยานิพนธ์ ได้รับการเผยแพร่ในวารสาร ระดับนานาชาติ, ระดับชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI Tier1 หรือตามเกณฑ์ กพอ. วารสารระดับชาติ ที่ผ่านการ

peer review จากบุคคลภายนอก 3 คน ระดับปริญญาโท แบบ 1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ต้องเข้าร่วม Conference ระดับชาติ เพื่อให้สามารถนำรางวัลที่ได้จากการประกวดนวัตกรรม ที่มีคณะกรรมการประเมินในการให้คะแนนและมอบรางวัลที่ชัดเจน ใช้แทน Conference ได้ ในส่วนผลงานนวัตกรรมงานสร้างสรรค์สามารถใช้สำเร็จการศึกษาได้ (ผลงานนวัตกรรม ของ มช. จะใช้ TRL/PRL/SRL โดยระดับ ป.เอก จะต้องเป็นระดับ 7 ระดับปริญญาโท ระดับ 5 โดยมีหน่วยงานที่มีการประเมินที่ชัดเจน) หรือ สิทธิบัตร (ได้รับเลขจดแจ้งระดับปริญญาเอก TRL6 ระดับปริญญาเอกระดับ 7)

- การทำวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันทำในระบบออนไลน์ทั้งหมด มี Format ที่ให้ทำรูปเล่มที่มีบทที่ 1-5 หรือ 1-4 แล้วแต่หลักสูตรกำหนด ปัจจุบันเพื่อลดปัญหาในเรื่องของการตรวจความซ้ำซ้อน มีการปรับให้กระชับมากขึ้น โดยให้นำผลงานตีพิมพ์ โดยนาลิงค์ BOI หรือในกรณีที่ผลงานได้รับการตอบรับให้นำ Assistance Letter ระบุวันที่ได้รับการตอบรับ การดำเนินการนี้ก็ได้รับเสียงตอบรับค่อนข้างดีจากนักศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ใช้ระบบ e-thesis เริ่มต้นตั้งแต่สนับสนุนหลักสูตรสาขาต่างๆ อาสาสมัครแล้ว ปัจจุบันสายวิทยาศาสตร์ใช้ครบ 100% สายสังคมศาสตร์ ก็เริ่มตามมา ฉะนั้นรูปแบบการตรวจรูปเล่มกระดาษจะเริ่มค่อยๆ หายไป เนื่องจากระบบ e-thesis ยังไม่สมบูรณ์ทั้งหมด งานสารสนเทศจะให้การอบรมการใช้ระบบ e-thesis (อบรมให้อาจารย์/นิสิต/เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย) มีกลุ่ม online/onsite เพื่อให้คำปรึกษาเกือบตลอด 24 ชั่วโมง มี application เพื่อการติดตาม เทียงคีนนิสิตยังมีการถามเจ้าหน้าที่ ซึ่งทำให้นักศึกษากับบัณฑิตวิทยาลัยใกล้ชิดกัน การตรวจความซ้ำซ้อน มี 2 Format ทำเป็นบท/ทำเป็น Publication Format

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

- ใช้ระบบ e-thesis ควบคู่ไปกับ endnote มีการอบรมให้กับนักศึกษา (เจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยที่เชี่ยวชาญด้านไอทีอยู่ 2 ท่าน) โปรแกรมที่ตรวจสอบความซ้ำซ้อน (เดิมใช้ Turn it in เปลี่ยนเป็น Copy List กรณีการเผยแพร่รูปแบบออนไลน์ จะประสานงานกับทางสำนักหอสมุด กรณีที่นักศึกษาหรือว่าอาจารย์ยังไม่อยากออนไลน์ทันที จะให้เขียนคำร้องไว้ หลังจากที่ Submit เล่ม thesis เรียบร้อยจึงให้ออนไลน์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ใช้ e-thesis รุ่นแรกๆ และปัจจุบันนี้ 100% ทำเป็นระบบ electronic และส่งให้หอสมุด หอสมุดก็อยู่ใน Google (กรณีไม่แจ้งเพื่อปกปิดก่อน จะตรวจพบการตีพิมพ์ทันที) การที่ใช้ e-thesis ข้อดี คือ พอปรับข้อบังคับฯ แผน ข. เผยแพร่ในแหล่งใดแหล่งหนึ่ง e-thesis เวลาส่งไปที่ สปอว.ซึ่งจะอยู่ใน ThaiList ก็ถือว่า

การเผยแพร่รูปแบบหนึ่งแล้ว ทำให้ แผน ข. เดิม หรือวิชาชีพแบบใหม่ ไม่ต้องตี ไม่ต้องนำเสนอโดยใช้ตัวเล่มไปเผยแพร่ได้เลย เวลา Search ก็จะมีพบ

- ระบบบริหารจัดการ (ช่วงโควิด ไม่สามารถติดต่ออะไรได้ ได้พัฒนาระบบ One Stop Service คือ นักศึกษาศูนย์หัดนักศึกษา ก็สามารถเข้าไปตรวจสอบได้ว่า ส่งคำร้องอย่างไร ดำเนินการไปแล้วถึงไหน แล้วจะติดต่อขั้นตอนอย่างไรบ้าง ปัจจุบันตรวจสอบได้ทุกระบบ โดยนักศึกษาไม่ต้องเข้ามาที่มหาวิทยาลัยก็ได้ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกสบาย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ใช้ระบบ e-thesis 100% และระบบอื่นๆ ใช้ระบบออนไลน์ ยื่นคำร้องไปที่ Advisor/ คณบดี อนุมัติ ลิงค์กับสำนักบริหาร สำนักทะเบียนฯ (ที่ผ่านมาการตามตัวอาจารย์ที่ปรึกษาอาจจะยาก ปัจจุบันผ่านออนไลน์ โดยมีการแจ้ง e-mail) ระบบสารสนเทศ ก็สามารถดูว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีนักเรียนกี่คน นักศึกษาและอาจารย์ สามารถเข้าไปดูได้ เพื่อจะได้ทราบสถานะต่างๆ เช่น สอบผ่าน Proposal เมื่อไหร่ แบบฟอร์มเป็นระบบ TS Form ต่อไปนโยบายของท่านคณบดี จะทำแบบ Journey Life โดยจะให้แจ้งเดือน เช่น ตอนนี้คุณยังไม่ผ่าน ภาษาอังกฤษ อีกกี่วันจะสอบเค้าโครงร่างฯ กำหนดการก่อนจะสำเร็จการศึกษา เพื่อเป็นการแจ้งเตือน

เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

หัวข้อ การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาเพื่อรับมือกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก

หัวข้อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาเพื่อรับมือกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก

ผู้ดำเนินรายการ ผศ.ดร.สาธิตี สันติธีรารกุล

ผู้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. คุณสิริลักษณ์ ยอดแสง ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. คุณธามไท ธีระกุล หัวหน้าสำนักงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. คุณสายฝน ฝับขวา นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ หัวหน้ากลุ่มงานนโยบายแผนและคลัง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. คุณศรัณยู โภเมน หัวหน้าสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
5. ผศ.ดร.นภดล ชุมชอบ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
6. ผศ.ดร.อภิรักษ์ พยัคฆา รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมา บัวอมบุรา ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
8. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. ยกเลิกบัณฑิตวิทยาลัย (ก่อตั้งมาเมื่อ ปี พ.ศ.2515) เนื่องจากปัญหาไม่มีอาจารย์ในสังกัด ถึงแม้จะมีหลักสูตรพหุวิทยาการ แต่อาจารย์จะสังกัดอยู่ที่สำนักวิชา จึงทำให้ไม่มีความคล่องตัว ประกอบกับได้มีการโอนหลักสูตรที่ดูแลอยู่ (2 หลักสูตร) กลับคณะ คงเหลือภารกิจด้านที่ต้องดูแลนักศึกษา ทั้งนี้การดูแลหลักสูตรที่เป็นพหุวิทยาการที่จะมีขึ้นอีกในอนาคตทางมหาวิทยาลัยจะให้หน่วยงานที่มีพันธกิจเฉพาะเป็นผู้ดูแล
2. มีการรวมหน่วยงานระหว่างทะเบียนบัณฑิตเข้ากับงานทะเบียนของกองบริหารวิชาการที่ดูแลงานทะเบียนของทั้งมหาลัย เอาเจ้าหน้าที่ดูแลงานทะเบียนบัณฑิตมาทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของปริญญาตรี
3. กองบริหารวิชาการยังดูแลวิทยานิพนธ์อยู่

4. การกำกับดูแลพันธกิจด้านบัณฑิตศึกษาให้ทางคณะเป็นผู้ดูแล แต่หากมีประเด็นที่ทางกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะไม่สามารถตัดสินใจ ทางกองบริหารวิชาการ (บัณฑิตวิทยาลัยเดิม) จะเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น ปัญหาทางด้านการตีพิมพ์

5. การรับสมัครนักศึกษาต้องผ่านการเสนอโครงการไปยังมหาวิทยาลัย และการจ่ายค่าตอบแทนมีความล่าช้า

6. การเรียนการสอนด้านบัณฑิตศึกษา มีการปรับปรุงแบบการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาได้หลากหลายและยืดหยุ่นมากขึ้น โดยแบ่งการเรียนเป็นโมดูลๆ และสามารถเทียบโอนหน่วยกิตจากสถาบันอื่นได้ นอกจากนี้ยังมีการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานโดยมุ่งเน้นการบูรณาการความรู้จากหลายหลายสาขาวิชาเพื่อให้นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในโลกธุรกิจ

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. มีการตั้งบัณฑิตวิทยาลัย (ปัจจุบันมีอายุ 5 ปี) เพื่อแก้ไขปัญหาเนื่องจากเดิมงานด้านบัณฑิตศึกษาสังกัดอยู่ที่งานบริการการศึกษามีเจ้าหน้าที่เพียง 3 คน และหลักสูตรอยู่ที่สำนักวิชาซึ่งมีปัญหาด้านการบริหารจัดการ

2. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจะสังกัดที่สำนักวิชา หากเป็นหลักสูตรที่เกี่ยวกับพหุวิทยาการจะสังกัดที่บัณฑิตวิทยาลัย และได้เปิดหลักสูตรแรกคือ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมาจากสำนักวิชาทางด้านวิทยาศาสตรบัณฑิต มีอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่รักการทำวิจัยมารวมตัวกันทำให้งานวิจัยค่อนข้างเข้มแข็ง เป็นงานวิจัยเชิงลึก เป็นการบูรณาการศาสตร์ที่หลากหลาย อยู่ในระดับ Quartile 1 เป็นผลงานเชิงประจักษ์ ทำให้จำนวนรับนักศึกษาเพิ่มขึ้นในทุกๆปี

3. การสะสมหน่วยกิต มีการเริ่มทำระดับปริญญาตรีแล้ว คือนักศึกษาสามารถเรียนเป็นกลุ่มรายวิชาและเก็บสะสมหน่วยกิตไว้ ซึ่งสามารถโอนมาหรือนำมาเทียบโอนกับกระบวนวิชาในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งทำให้มีจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น

4. มีการจัดโครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาใหม่ คือ จัดเป็นกลุ่มๆ และทุกหลักสูตรมีกระบวนวิชาการวิจัยเป็นกระบวนวิชาบังคับ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. บัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานกลางที่สนับสนุน และทำหน้าที่ในเรื่องของการรับเข้านิสิต ไม่มีอาจารย์ประจำไม่มีหลักสูตรในสังกัดบัณฑิตวิทยาลัย หลักสูตรจะบริหารจัดการอยู่ที่คณะทั้งหมด

2. กำกับติดตามมาตรฐานการทำวิทยานิพนธ์ ดูแลนิสิตตั้งแต่รับเข้าจนสำเร็จการศึกษา ให้บริการด้านการศึกษิต่างๆ การเสริมทักษะความรู้ให้กับนิสิต

3. มหาวิทยาลัยมอบหมายให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นตัวกลางที่จะประสานงานหน่วยงานต่างๆ ด้านการรับนิสิต ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น เป็นไปตามแผน เนื่องจากกำลังประสบปัญหาในเรื่องของจำนวนนิสิตลดลง จึงมีการสร้างกลยุทธ์โดยมุ่งเป้าในเรื่องของการรับนิสิตต่างชาติ มองตัวเองในเรื่องของการสร้างความเป็นสากลเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนี้

- ร่วมมือกับคณะในการรับนักศึกษาต่างชาติร่วมกัน มีการเตรียมความพร้อมในการรับนิสิตต่างชาติ เดินทางประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่ เวียดนาม จีน อินโดนีเซีย จึงทำให้รับนิสิตได้ 400 คน จากจำนวนที่ตั้งไว้ 200 คน

- การรับนักศึกษาต่างชาติ มีการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้ามากขึ้น สร้างกลยุทธ์ในเรื่องการรับรู้เรื่องตัวตนของมหาวิทยาลัย ดึงหลักสูตรที่มีความโดดเด่นออกมาทำการประชาสัมพันธ์ผ่านการทำอินโฟกราฟิก ทำเว็บไซต์ 3 ภาษา

- มีการสร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่ไปประชาสัมพันธ์ ด้านการแลกเปลี่ยนนักศึกษาในการทำวิจัย ตลอดจนการช่วยเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์

- การบอกต่อของศิษย์เก่าที่ได้เข้ามาศึกษา/ การช่วยไปออกบูธประชาสัมพันธ์ของนิสิต

4. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่รับนักศึกษาต่างชาติ เนื่องจากมี นักศึกษาจีน ประมาณ 1000 คน มีการปรับหลักสูตรที่รับนิสิตต่างชาติโดยสอนเป็นภาษาอังกฤษ หรือมีล่ามภาษาจีน หลักสูตรไทยที่มีอยู่ก็สามารถปรับการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถรับนักศึกษาต่างชาติได้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. บัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานกลางที่สนับสนุน หลักสูตรจะอยู่ที่สำนักวิชา

2. นโยบายการปรับหลักสูตรให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบันจะมาจากทางมหาวิทยาลัย

3. เน้นการทำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คือด้านสุขภาพ ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของมหาวิทยาลัย จะเน้นไปทางปริญญาโทหรือปริญญาเอกทางวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นหลัก โดยจะเป็นทางการแพทยบูรณาการ การส่งเสริมการแพทยบูรณาการ การดูแลสุขภาพแบบองค์รวมทั้งร่างกายและจิตใจ (Wellness)

4. มีการทำหลักสูตรที่เป็นการบูรณาการมากขึ้น เช่น หลักสูตรการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมทั้งร่างกายและจิตใจ (Wellness) แบบ Sandbox ในระดับปริญญาโท คือ หลักสูตรผู้นำธุรกิจสุขภาพเชิงสร้างสรรค์ ใช้เวลาเรียน 10 เดือน ไม่ต้องมีการวิจัย (การค้นคว้าแบบอิสระ) สำเร็จการศึกษาโดยการทำแผนธุรกิจผ่านการ Pitching รุ่นแรกมีนักศึกษา 7 คน ตัวหลักสูตรมาจาก 4 สำนักวิชา คือ วิทยาศาสตร์สุขภาพ การแพทย์บูรณาการ เวชศาสตร์ชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ และบริหารธุรกิจ

5. ปรับเปลี่ยนเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาจากการทำวิทยานิพนธ์ เป็นการใช้ผลงานตีพิมพ์ ปริญญาเอก 3 เรื่อง ปริญญาโท 2 เรื่อง โดยอยู่ในฐานของ scopus หรือฐานของนานาชาติ

6. ใช้ระบบ e-thesis ประมาณ 2 ปี ซึ่งเป็นระบบที่มหาวิทยาลัยพัฒนาขึ้นเอง

7. การตลาดด้านการรับนักศึกษาต่างชาติ จะอยู่ที่หน่วยงานการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยทางบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้สนับสนุนข้อมูล นักศึกษาพม่ามีจำนวนมากที่สุดและมีสมาคมศิษย์เก่านักศึกษาพม่า ซึ่งมีช่วยในการรับนักศึกษาต่างชาติ รองลงมาจะเป็นนักศึกษาจีน นอกจากนี้ยังมีการให้ทุนการศึกษาผ่านทางสถานทูต 10 ประเทศๆละ 2 ทุน และในอนาคตจะมุ่งไปยังกลุ่มนักศึกษาเอเชียใต้ เช่น ปากีสถาน

8. มหาวิทยาลัยมีการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาต่างชาติก่อนเข้ามาศึกษา เช่นแนะนำเรื่องวีซ่า นักศึกษา เอกสารที่ต้องใช้การหาบัตตี้ การพาทัวร์ในเชียงราย และการจัดการหอพักทั้งในและนอกมหาลัย

9. ปัญหาด้านการจัดเรียนการสอน หลักสูตรที่เปิดให้นักศึกษาไทยเรียนร่วมกับนักศึกษาต่างชาติแต่มักมีนักศึกษาไทยบางส่วนที่ขอลาออกเพราะเรียนภาษาอังกฤษไม่ไหว

มหาวิทยาลัยทักษิณ การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. เดิมบัณฑิตวิทยาลัยก็ทำหน้าที่เรื่องกำกับดูแลคุณภาพเหมือนกับมหาวิทยาลัยอื่นๆทั่วไป แต่มีการปรับเปลี่ยนไปเรื่อยๆ

2. มหาวิทยาลัยทักษิณมีนโยบายให้ความสำคัญกับบัณฑิตศึกษาโดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตวิทยาลัยมีบทบาทเชิงรุกมากขึ้น เช่นการสร้างหลักสูตรสหวิทยาการ มีความเป็นนานาชาติและมีงานวิจัยที่เน้นนวัตกรรมสังคม

3. มหาวิทยาลัยมอบหมายให้บัณฑิตวิทยาลัยดูแลการรับนักศึกษาจนสำเร็จการศึกษา โดยจะทำงานร่วมกับคณะผ่านระบบสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้ดูแลในภาพรวม และมอบอำนาจให้คณะเป็นผู้ดำเนินการเป็นการทำงานร่วมกันในการรับนิสิต

4. ช่วงสถานการณ์โควิดที่ผ่านมาจำนวนนักศึกษาที่ลดลง ทางมหาวิทยาลัยได้ปรับระเบียบข้อบังคับ และจากการที่ อว. มีเกณฑ์เรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ มารองรับ มหาวิทยาลัยจึงได้ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

5. มหาวิทยาลัยไม่มีหลักสูตรนานาชาติเต็มรูปแบบแต่มีหลักสูตรสองภาษา การเรียนเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษซึ่งมีนิสิตนานาชาติที่เข้ามาเรียน ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และจีนและในอนาคตคาดว่าจะมีจำนวนมากขึ้น เนื่องจากทางมหาวิทยาลัยพยายามปรับหลักสูตรให้เป็นสองภาษาเกือบทุกหลักสูตร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง จากเดิมดูแล 3 ส่วน คือ การรับสมัครทุนการศึกษา การกำกับมาตรฐาน และงานทะเบียนและวิทยานิพนธ์ โดยนำนโยบายการเรียนรู้ตลอดชีวิตเข้ามาเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร เพิ่มภารกิจส่งเสริมการสนับสนุนบัณฑิตศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิตและสหวิทยาการ

2. มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และภาคเอกชนเพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มและหลักสูตรใหม่ๆ

3. ร่วมมือกับสถาบันเอกชนในการจัดหลักสูตรต่างๆ โดยหลักสูตรเหล่านี้จะเปิดให้นักศึกษาและบุคคลภายนอกลงทะเบียนเรียนได้โดยสามารถนำหน่วยกิตที่ได้ไปใช้ต่อยอดในวิทยาลัยพหุวิทยาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ ทางวิทยาลัยพหุวิทยาการมีแผนที่จะเชื่อมโยงการทำงานกับสถาบันเอกชนมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาและบุคคลภายนอกสามารถลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรต่างๆได้สะดวกยิ่งขึ้น ขณะนี้อยู่ระหว่างการออกแบบหลักสูตรร่วมกับสถาบันเอกชนต่างๆ และกำลังขออนุญาตจากคณะต่างๆ เพื่อให้อาจารย์สามารถนำเนื้อหาจากหลักสูตรของตนเองมาเผยแพร่ในระบบออนไลน์ เพื่อลดภาระงานของอาจารย์ และจูงใจให้นักศึกษาเข้ามาเรียนมากขึ้น

4. พัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงหลักสูตรควบข้ามระดับทั้งระดับปริญญาตรี โท ประมาณ 60 หลักสูตร

การดำเนินการที่ได้ทำไปแล้วของมหาวิทยาลัยเหล่านี้สะท้อนถึงความพยายามในการปรับตัวเพื่อรับมือกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของสังคมและตลาดแรงงาน พร้อมทั้งเพิ่มความคล่องตัวในการจัดการภายในมหาวิทยาลัยและการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. บัณฑิตวิทยาลัยมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร เป็นวิทยาลัยพหุวิทยาการและสหวิทยาการ เป็นหน่วยงานที่พัฒนาหลักสูตรพหุวิทยาการและสหวิทยาการ มีการออกแบบหลักสูตรในหลายรูปแบบ คือ

- หลักสูตรปกติ หลักสูตรออนไลน์
- หลักสูตรอบรมระยะสั้น

- หลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่นำกระบวนการวิชาไปอยู่บนแพลตฟอร์มของวิทยาลัย การศึกษาตลอดชีวิต ในรูปแบบของกระบวนการเรียนร่วมซึ่งหากนักศึกษามาลงทะเบียนเรียนหรือคนนอกมาลงทะเบียนเรียนก็สารภักเก็บเป็นเครดิตแบงก์ เอามาใช้ต่อยอดกับหลักสูตรของวิทยาลัยได้

2. ปัญหาหลักของวิทยาลัย คือไม่มีอาจารย์ประจำ ทำให้การพัฒนาหลักสูตรค่อนข้างยาก จึงแก้ปัญหาโดยการเอาคลิปการสอนที่กระบวนการบรรยาย วางไว้บนแพลตฟอร์มของวิทยาลัยการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อลดภาระการสอนของอาจารย์ และสามารถนำไปเทียบโอนในหลักสูตรต่างๆ ของทางมหาวิทยาลัยได้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. ไม่มีบัณฑิตวิทยาลัยตั้งแต่แรกเริ่ม งานบัณฑิตศึกษาอยู่ที่สำนักวิชา
2. ข้อบังคับทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และการประกันคุณภาพ อยู่ในความดูแลของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ โดยส่วนส่งเสริมวิชาการเป็นฝ่ายสนับสนุน
3. สำนักวิชาก็จะดูแลเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบัณฑิตศึกษาทั้งหมด โดยส่วนส่งเสริมวิชาการจะเป็นผู้ออกกฎระเบียบต่างๆ เช่น รูปแบบวิทยานิพนธ์ เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา
4. เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักศึกษามาจากนักศึกษาทั่วไปที่ประสงค์จะเข้ามาเรียนปกตินักศึกษาจากอาจารย์ที่มีผลงานและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และนักศึกษาต่างชาติที่มีความร่วมมือหรือมหาลัยมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ นักศึกษาจากการไปประชาสัมพันธ์ที่ต่างประเทศเช่น อินโดนีเซีย
5. หลักสูตรที่เปิดสอนมีทั้งหลักสูตรปกติ หลักสูตรนอกเวลา และหลักสูตรนานาชาติ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยกำลังขยายฐานลูกค้า โดยไปเปิดศูนย์ที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ (ECC) และคาดว่าจะร่วมมือกับมหาวิทยาลัยลิเจียงในจีน ที่ทางมหาวิทยาลัยมีความร่วมมืออยู่แล้ว

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ การปรับตัวของงานบัณฑิตศึกษาที่เกิดขึ้น คือ

1. ยังคงชื่อบัณฑิตวิทยาลัยอยู่ แต่ก็มีมีการปรับภารกิจบทบาทของบุคลากรไปสังกัดหน่วยงานอื่น เช่น หลักสูตรก็ไปอยู่กับสำนักการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้ มีการมอบอำนาจให้คณะดำเนินการเกือบทั้งหมด ยกเว้นวิทยานิพนธ์ยังลงนามโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
2. การดำเนินการด้านบัณฑิตศึกษาทุกอย่างจะอยู่ในระบบสารสนเทศก็คือ GSMS จะเริ่มต้นตั้งแต่รักษานำเข้าข้อมูลเข้ามาไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษา เปลี่ยนแปลงอาจารย์ การขออนุมัติวิทยานิพนธ์ การแต่งตั้งกรรมการสอบโครงร่าง สอบวิทยานิพนธ์ การตรวจการนำเข้าวิทยานิพนธ์ในสารสนเทศ การลงนามดิจิทัลในระบบ การนำส่งเผยแพร่วิทยานิพนธ์

สรุป

การปรับเปลี่ยนงานบัณฑิตศึกษาเหล่านี้สะท้อนถึงความพยายามในการทำให้ระบบการศึกษามีความคล่องตัวและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดและสถานการณ์ปัจจุบันได้ดีขึ้น สาระสำคัญของวิธีการแต่ละมหาวิทยาลัยในเชิงวิชาการประกอบด้วยหลายด้านหลัก ๆ ได้แก่

- การปรับโครงสร้างและระเบียบข้อบังคับ: มหาวิทยาลัยต่างๆ มีการปรับโครงสร้างองค์กรและระเบียบข้อบังคับเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการทางวิชาการและการจัดการศึกษา

- การรวมหน่วยงานทะเบียนและบัณฑิตวิทยาลัย: มีการรวมหน่วยงานทะเบียนบัณฑิตวิทยาลัยเข้ากับงานทะเบียนของมหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการข้อมูลนักศึกษาและกระบวนการทางวิชาการ

- การพัฒนาหลักสูตร: มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดและสถานการณ์ปัจจุบัน

- การเพิ่มความเป็นสากลและการรับนักศึกษาต่างชาติ: มหาวิทยาลัยบางแห่งมุ่งเน้นการสร้างความเป็นสากลผ่านหลักสูตรและการรับนักศึกษาต่างชาติเพื่อเพิ่มความหลากหลายและคุณภาพในการศึกษา

ผลการประเมินการจัดประชุมวิชาการ "การบริหารจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา" ครั้งที่ 3

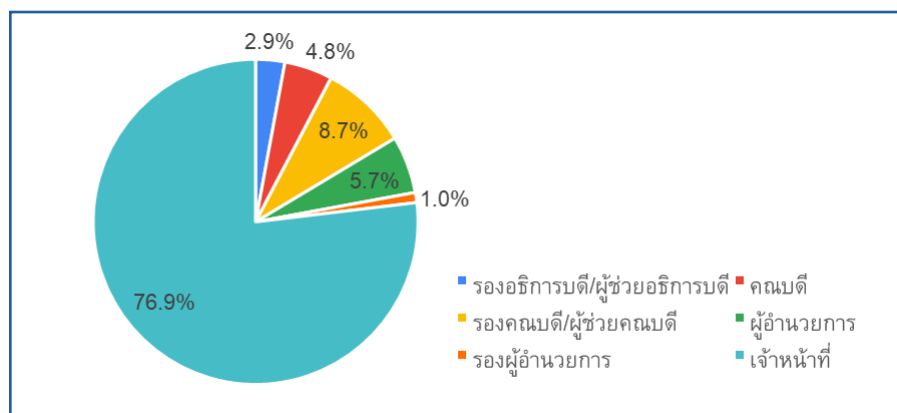
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด	จำนวน	104 คน
สถาบันสมาชิกที่เข้าร่วม	จำนวน	24 แห่ง
ผู้ตอบแบบประเมิน	จำนวน	59 คน

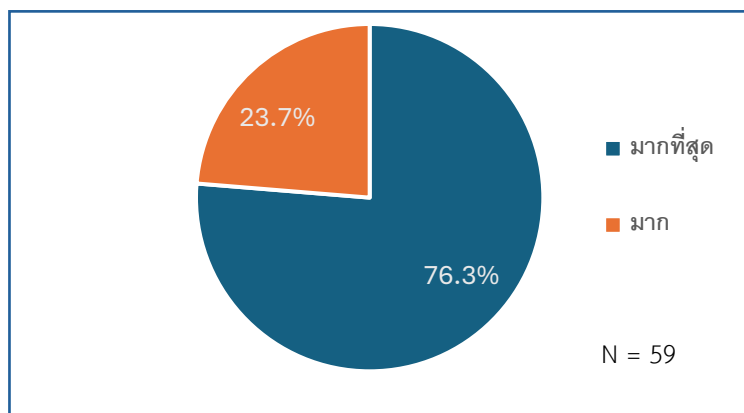
2. สถานภาพของผู้เข้าร่วมประชุม

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดี	3	2.9
คณบดี	5	4.8
รองคณบดี/ผู้ช่วยคณบดี	9	8.7
ผู้อำนวยการ	6	5.8
รองผู้อำนวยการ	1	1.0
เจ้าหน้าที่	80	76.9
รวม	104	100.0

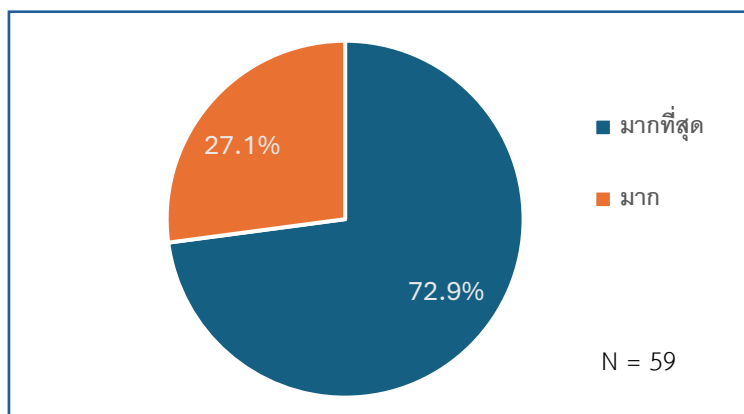
ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นและผลการประเมินความพึงพอใจ

1. หัวข้อในการประชุมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประชุมวิชาการครั้งนี้

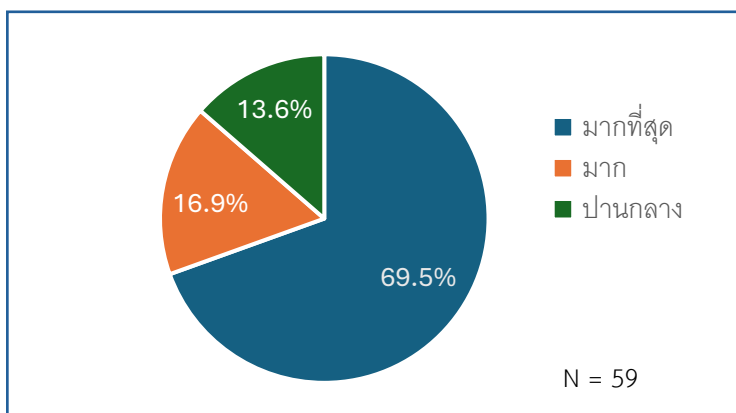
ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1) มีความสอดคล้องมากที่สุด	45	76.3%
2) มีความสอดคล้องมาก	14	23.7%

2. ประโยชน์ที่ได้รับจากหัวข้อในการนำเสนอในที่ประชุมวิชาการครั้งนี้

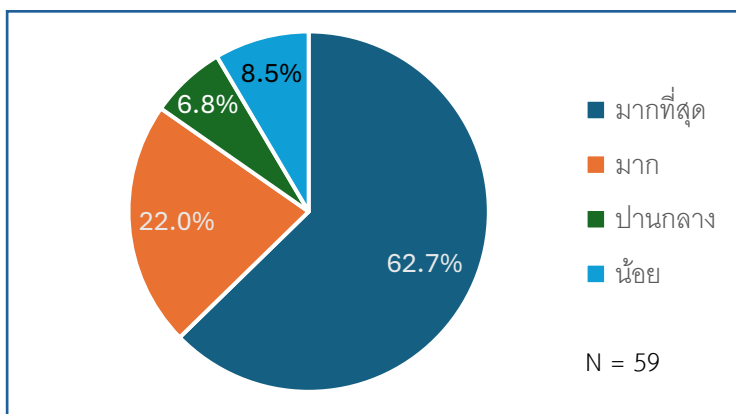
ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1) มีประโยชน์มากที่สุด	43	72.9%
2) มีประโยชน์มาก	16	27.1%

3. สถานที่และสภาพแวดล้อมในการจัดประชุมวิชาการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1) สถานที่และสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมมากที่สุด	41	69.5%
2) สถานที่และสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมมาก	10	16.9%
3) สถานที่และสภาพแวดล้อมมีความเหมาะสมปานกลาง	8	13.6%

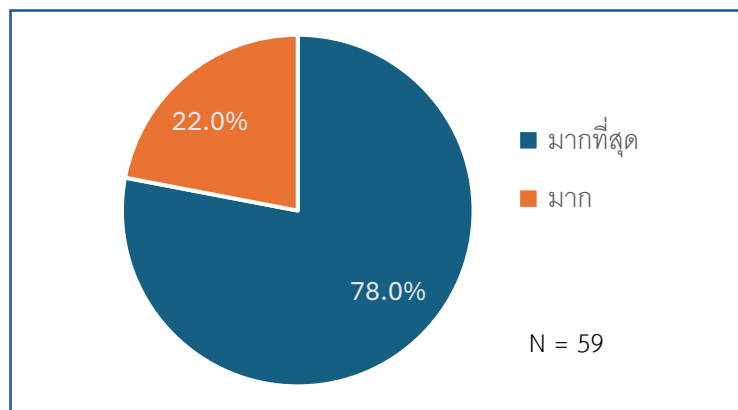
4. ระยะเวลาในการประชุมวิชาการมีความเหมาะสม

ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1) ระยะเวลาในการประชุมวิชาการมีความเหมาะสมมากที่สุด	37	62.7%
2) ระยะเวลาในการประชุมวิชาการมีความเหมาะสมมาก	13	22.0%
3) ระยะเวลาในการประชุมวิชาการมีความเหมาะสมปานกลาง	4	6.8%
4) ระยะเวลาในการประชุมวิชาการมีความเหมาะสมน้อย	5	8.5%

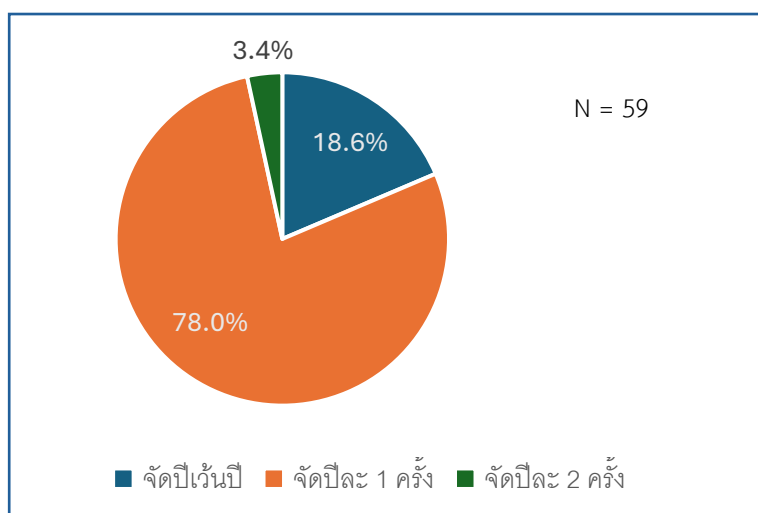

5. ความพึงพอใจในการจัดการประชุมวิชาการโดยรวม

ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1) มีความพึงพอใจในการจัดการประชุมวิชาการมากที่สุด	37	78.0%
2) มีความพึงพอใจในการจัดการประชุมวิชาการมาก	13	22.0%

6. การจัดประชุมวิชาการครั้งต่อไป ควรมีความถี่ในการจัดประชุมอย่างไร

ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
1) จัดปีละ 1 ครั้ง	46	78.0%
2) จัดปีละ 2 ครั้ง	2	3.4%
3) จัดปีเว้นปี	11	18.6%

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็น

1. อยากให้มีเวลาแลกเปลี่ยนเรียนรู้มากกว่านี้ (2 คน)
2. จัดต่อเนื่องจากการประชุมสามัญ ทคพร. แบบครั้งนี้ดีแล้ว (1 คน)
3. ควรเวียนจัดแต่ละภูมิภาค (1 คน)
4. ควรจัดทุกปี (1 คน)
5. ผู้เข้าร่วมประชุมมีทั้งผู้บริหารและสายสนับสนุนเป็นรูปแบบที่ดี (1 คน)